

BİLANÇO

TÜRMÖB AYLIK YAYIN ORGANI • SAYI : 123 • OCAK 2007

5

3.50 YTL

- *Verginin yüzde 18'i petrol ve doğalgazdan*
- *Cari açık yapısal sorun*
 - *Tüketici krediden vazgeçti*
 - *IMF'e derecelendirme rolü*

Ekonomik Rapor

Sahibi

Mehmet TİMUR

Genel Yayın Yönetmeni

Nail SANLI

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Ali Ekber DOĞANOĞLU

Yayın Kurulu

Nail SANLI

Ali E. DOĞANOĞLU

Ahmet FETTAHOĞLU

Yıldız ÖZTÜRK

TÜRMÖB

Basın Yayın Dağıtım İşletmesi
tarafından yayınlanmaktadır

Yayın Türü : Yaygın süreli

Adres

Gençlik Caddesi No:107

06570 Anıttepe - ANKARA

Tel: (0.312) 232 50 60 (10 Hat)

Fax: (0.312) 232 50 73

http: www.turmob.org.tr

e-mail:alid@turmob.org.tr

Baskı

Gurup Matbaacılık A.Ş.
İstanbul Yolu Trafo Karşısı
Varlık/ANKARA
(0.312) 384 73 44

Basım Tarihi : 09 Ocak 2007

Basım Yeri : Ankara

Dergide yayınlanan yazıların yayın hakkı

Bilanço Dergisi'ne aittir.

Kaynak gösterilmeden bir bölümü veya
tamamı alıntı yapılamaz

2007 yılı

Bir yılı daha acısı tatlısıyla geride bıraktık. 2006 yılı meslek camiamız açısından da unutulmayacak ve tarihe geçecek bir yıl oldu. İstanbul'da gerçekleştirdiğimiz 17 Dünya Muhasebe Kongresi, muhasebe tarihine altın harflerle yazıldı. 2006 yılında da yoğun bir mesleki mücadele verdik.

Her dönemde olduğu gibi bu dönemde de yeni yıla, yeni umutlarla giriyoruz.

Ancak, 2007 yılı hem ülkemiz, hem mesleğimiz açısından oldukça önemli bir yıl olma özelliği taşıyor. 2007 yılında yaşanacak iki seçim çok kritik olacak. Önce Cumhurbaşkanlığı seçimini, daha sonra Parlamento seçimlerini yaşayacağız. Tüm ekonomik beklentiler bu seçimler etrafında yeniden oluşturuluyor. 2007 yılına kritik yıl olma özelliğini sadece seçimler vermiyor, ekonomik beklentilerde de bir odaklanma var. Özellikle küresel finans çevreleri bazı beklentilerini bu döneme odaklandılar.

Mesleki örgütlenme ve mesleğimiz adına da kritik bir yıl yaşayacağız. 2007 ve takip eden dönem mesleğimiz için bir yeniden yapılanma dönemi olacaktır. Uluslararası entegrasyonu sağlamaya yönelik yapacağımız çalışmalar, bu sürece damgasını vuracaktır.

2007 yılı, ülkemiz için, bizler için kritik bir yıl olma özelliğine şimdiden sahip oldu. Temennimiz, bu kritik dönemi, ülkemiz büyük bedeller ödemededen atlatsın. Mesleğimiz ve meslek örgütlenmemiz ise önüne koyduğu hedefleri gerçekleştirerek, başarılı bir şekilde dönüşüm sürecini tamamlar.

Tüm okurlarımızın ve meslektaşlarımızın, yeni yılını ve Kurban Bayramını kutlar, mutluluklar dilerim.

Dergimizin bu sayısında da ilgi ile okuyacağınızı umduğumuz haber ve araştırmalara yer verdik. Gelecek sayımızda buluşmak dileğiyle...

Nail SANLI
Genel Sekreter

Verginin yüzde 18'i petrol ve doğal gazdan

Akaryakıt sektörünün yarattığı doğrudan vergi oranı bir yıl önceye göre yüzde 9 artarak, yılın ilk dokuz ayında 18 milyar YTL'ye ulaştı. Türkiye'deki vergi gelirlerinin yaklaşık yüzde 16-18'lik bölümünü akaryakıt ve doğal gaz üzerindeki vergiler oluşturuyor.

2006 yılı Ocak – Eylül döneminde Akaryakıt pazarının oluşturduğu toplam büyüklük, toplam tüketimin yüzde 2 oranında azalmasına rağmen yüzde 25 oranında artarak yaklaşık 34,6 milyar YTL'ye ulaştığı hesaplanmaktadır. Bu artış yüksek seyreden petrol fiyatlarından kaynaklandı. Akaryakıt pazarının oluşturduğu toplam büyüklük 2005 yılı aynı döneminde yaklaşık 28 milyar YTL olarak gerçekleşmişti.

Petrol Sanayi Derneği'nin çalışmasına göre Akaryakıt sektörünün yarattığı doğrudan vergi gelirinin (ÖTV + KDV) 2006 yılı Ocak –

Eylül döneminde, 2005 yılı aynı dönemine göre, yüzde 2 oranında azalan tüketim rakamlarına rağmen yüzde 9 oranında artarak, 13 milyar YTL ÖTV, 5 milyar YTL KDV olmak üzere toplam 18 milyar YTL'ye ulaştığı hesaplandı. Türkiye'de toplam vergilerin -yıllara göre değişmekle birlikte yaklaşık yüzde 16-18'lik bölümünü petrol ve doğalgaz ürünlerinden elde edilen ÖTV oluşturmakta.

2006 yılının ilk 8 ayı incelendiğinde, 266.629 adet otomobil, 12 873 minibüs, 8702 adet otobüs, 156 .472 adet kamyonet ve 26.975 adet kamyon ile 31 948 adet özel amaç-

lı taşıt trafiğe ilave olmuştur. Bu rakamlar Türkiye araç parkına net olarak ilave olan araç sayısını son yılların en yüksek artışlarından birini ortaya koymaktadır.

Türkiye araç parkındaki bu önemli artış, diğer yıllar ile karşılaştırıldığında, araç sayısında önemli ve rekor düzeyde bir artış olarak görülmekte ve yıl sonu itibarı ile 2005 yılında gerçekleşen artış ile aynı büyüklükte veya bir miktar daha fazla bir artışın gerçekleşeceğini göstermektedir.

Bu hareketler ve ekonomideki genel gelişmeler kayıtlı akaryakıt tüketimi açısından değerlendirildi-

ğinde, 2006 yılının ilk dokuz ayında, özellikle geçtiğimiz yıl piyasaya yaygın ve kontrolsüz olarak giren, sahte biodizelin ve biodizel adı altında yapılmakta olan kaçak motorin etkisinin azalma eğiliminde olduğunu, ve araç parkındaki artışın resmi ve kayıtlı motorin satışlarına olumlu yönde etki ettiği görülmektedir.

Buna karşılık aynı olumlu etkileşim benzin, oto Lpg toplam kayıtlı satışlarında izlenememektedir. Otomotiv sektörü ve araç parkındaki net artışlar detaylı olarak irdelendiğinde ve bu ilişki akaryakıt sektöründeki kayıt dışı faaliyetler olarak incelendiğinde, akaryakıt sektöründeki kayıt dışı faaliyetlerin devam ettiğini göstermektedir.

Bu doğrultuda akaryakıt sektöründe kayıt dışı tüketimin 2.0-2.5 milyon ton ile toplam tüketimin yüzde 20'si düzeyinde olduğunu gösteriyor. Akaryakıt kaçakçılığının neden olduğu vergi kaybının yıllık 2.5-3.4 milyar dolar civarında devam ettiğini göstermektedir.

2006 yılı ocak – eylül döneminde toplam benzin tüketimi, 2005 yılı aynı dönemi ile karşılaştırıldığında yüzde 5 oranında azalarak yaklaşık 2,6 milyon metreküp olarak gerçekleşti.

2006 yılının ilk dokuz aylık döneminde resmi ve kayıtlı

motorin tüketimi, 2005 yılı aynı dönem tüketimine göre yüzde 7 artarak yaklaşık 10,5 milyon metreküp ulaştı.

2006 yılı ocak – eylül döneminde toplam beyaz ürün tüketimi, 2005 yılı aynı dönemi ile karşılaştırıldığında yüzde 5 oranında artarak yaklaşık 13,1 milyon metreküp olarak gerçekleşti.

2006 yılının ilk dokuz aylık döneminde otogaz tüketimi, 2005 yılı aynı dönem tüketimine göre yüzde 4,9 artarak yaklaşık 1,2 milyon ton'a ulaşmış bulunmakta. 2006 yılı ocak – eylül döneminde toplam otomotiv yakıtları tüketimi, 2005

yılı aynı dönemi ile karşılaştırıldığında yüzde 5 oranında artarak yaklaşık 13,4 milyon ton olarak gerçekleşti.

Siyah ürün tüketimi 2006 yılı ocak-eylül döneminde 2005 yılı aynı dönemine göre yüzde 27 oranında azalarak yaklaşık 2,1 milyon ton olarak gerçekleşti.

2006 yılının ilk dokuz aylık döneminde Benzinler, Motorinler, Gazyağı, Kalorifer Yakıtı ve Fuel Oil toplamı olarak toplam akaryakıt tüketimi 2005 yılı aynı dönemi karşılaştırıldığında yüzde 2 oranında azalarak yaklaşık 13 milyon ton olarak gerçekleşti.

Hazine 48,7 milyar YTL faiz ödeyecek

Hazine Müsteşarlığı 2007 yılı finansman programını açıkladı. 2007 yılında 166,5 milyar YTL borç servisi gerçekleşecek. Bunun 117,8 milyar YTL'sini anapara ve 48,7 milyar YTL'sini faiz ödemeleri oluşturacak.

Hazine Müsteşarlığı finansman programı çerçevesinde 2006 yılı gerçekleşme tahminlerini ve 2007 yılı öngörülerini açıkladı. 2006 yılı içerisinde, 145,4 milyar YTL iç ve 25,4 milyar YTL dış olmak üzere toplam 170,8 milyar YTL nakit borç servisi gerçekleştirildi. 2006 yılı başında açıklanan finansman programında 30,2 milyar YTL olarak öngörülen nakit bazlı faiz dışı fazlanın, yıl sonu itibariyle 38,4 milyar YTL olarak gerçekleşmesi bekleniyor.

Yine yıl başında 7 milyar YTL olarak tahmin edilen bütçe finansmanı amacıyla kullanılacak özelleştirme

geliri, öngörülenin oldukça üzerinde gerçekleşerek 10,6 milyar YTL'ye ulaştı. Bu gelişmeler sonrasında, toplam borç servisinin 49,6 milyar YTL'lik kısmı borçlanma dışı kaynaklar ile sağlanırken, 125,9 milyar YTL tutarında borçlanma yapıldı ve Hazine nakit rezervleri bir önceki yıla göre 6,2 milyar YTL artırıldı.

2006 yılında, 145,4 milyar YTL'lik iç borç servisine karşılık 111,0 milyar YTL iç borçlanma yapılması sonucunda, iç borç çevirme oranı yüzde 76,3 olarak gerçekleşti. 2006 yılı için 5,5 milyar dolar olarak öngörülen uluslararası sermaye piyasalarından tahvil ihracı yoluyla

borçlanma miktarı, 5,9 milyar dolar olarak gerçekleşti. Ayrıca, 2006 yılında Uluslararası Para Fonu'ndan 3,0 milyar dolar ve Dünya Bankasından 1 milyar dolar tutarında program kredisi kullanıldı.

2007 Yılı Programı

2007 yılında 140,3 milyar YTL iç ve 26,2 milyar YTL dış olmak üzere, toplam 166,5 milyar YTL borç servisi yapılması öngörüldü. 2007 yılı için öngörülen toplam 140,3 milyar YTL'lik iç borç servisinin, 122,9 milyar YTL'lik kısmını piyasaya yapılacak ödemeler, 14,5 milyar YTL'lik kısmını ise kamu kurumlarına rekabetçi olmayan teklif yoluyla gerçekleştirilen satışların

ödemeleri oluştururken, Merkez Bankası'na gerçekleştirilecek itfa tutarının toplam 3 milyar YTL olması öngörüldü.

2007 yılında, nakit bazlı faiz dışı fazlanın program hedefleriyle uyumlu olarak 34,3 milyar YTL, özelleştirme gelirlerinden sağlanacak kaynak ile TMSF'den gerçekleştirilmesi beklenen tahsilat toplamının 6,8 milyar YTL olması hedeflendi. Devirli/garantili borç geri dönüşlerinden ise 0,7 milyar YTL tutarında kaynak girişi tahmin edildi. Böylece, toplam borçlanma dışı kaynakların 41,8 milyar YTL olması öngörüldü.

Hazine nakit imkanlarının güçlendirilmesi stratejisi kapsamında 2005 yılında 9,6 milyar YTL, 2006 yılında ise 6,2 milyar YTL artırılan Hazine nakit rezervinden, 2007 yılı içerisinde 2,7 milyar YTL tutarında kullanım planlanmaktadır.

Borç servisi projeksiyonları ve borçlanma dışı kaynaklara ilişkin hedefler çerçevesinde, 2007 yılında toplam 122 milyar YTL tutarında borçlanma yapılması öngörülmektedir. Toplam borçlanmanın 17,8 milyar YTL'sinin dış borçlanma, 104,2 milyar YTL'sinin ise iç borç-

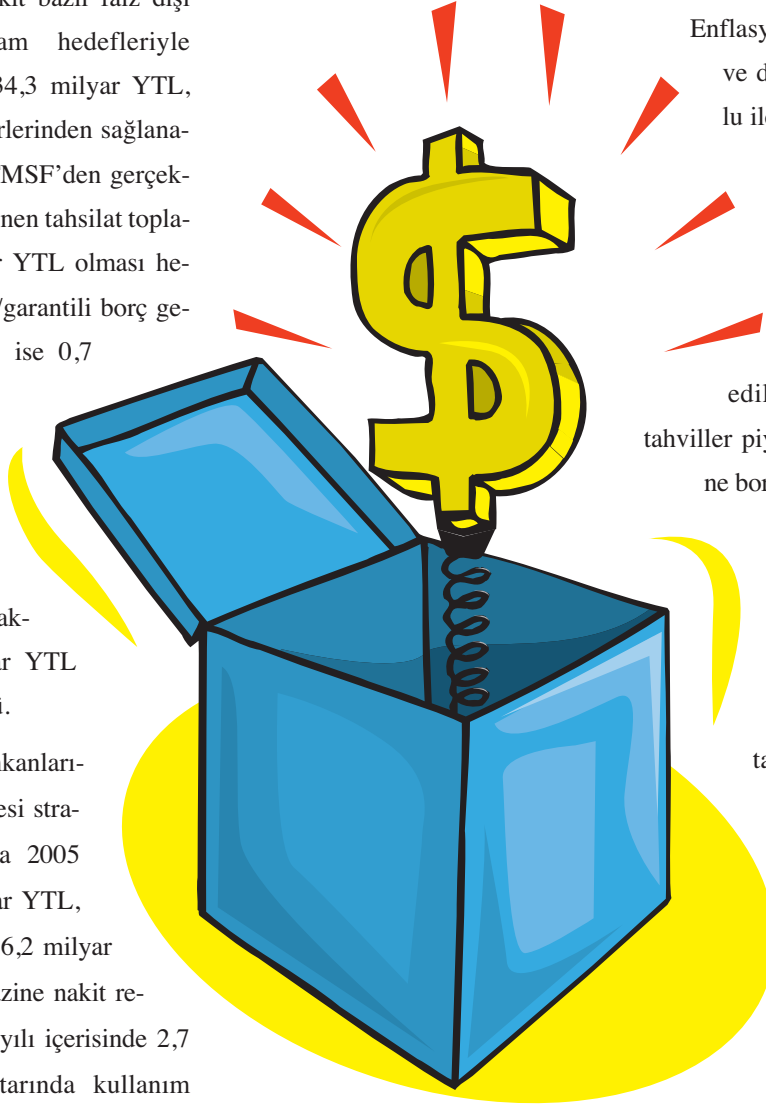
lanma yolu ile yapılması planlanmaktadır. 140,3 milyar YTL tutarındaki iç borç servisine karşılık, 104,2 milyar YTL tutarında iç

lu tahvil/bonolar, YTL cinsi üç ve altı ay vadeli referans bonolar, YTL cinsi uzun vadeli ve sabit kuponlu tahviller, YTL cinsi uzun vadeli ve değişken faizli tahviller, Enflasyona endeksli tahviller ve döviz cinsi tahviller yolu ile yapılacaktır.

YTL cinsi iskontolu "gösterge tahviller", ocak, nisan, temmuz ve ekim aylarının her birinde ihraç edilecek ve söz konusu tahviller piyasa koşulları ve Hazine borçlanma ihtiyacı doğrultusunda ilk ihraç tarihini izleyen iki ay boyunca yeniden ihraç edilebilecek.

Enflasyona endeksli tahviller, üç ayda bir olmak üzere ihraç edilecek. YTL cinsi borçlanmanın ağırlıklı olarak sabit faizli enstrümanlarla yapılması ve ortalama vadenin piyasa koşullarının elverdiği

ölçüde uzatılması hedeflenmektedir. Döviz cinsinden iç borç çevirme oranı yüzde 80'i aşmayacak ve döviz endeksli senet ihracı gerçekleştirilmeyecek. Uluslararası sermaye piyasalarından tahvil ihracı yoluyla 5,5 milyar dolar tutarında borçlanma yapılması öngörülmektedir.

borçlanmaya gidilmesi sonucunda, 2007 yılında iç borç çevirme oranının ortalama yüzde 74,2 olması beklenmektedir.

2007 Yılı Borçlanma Stratejisi

2007 yılında iç borçlanma; YTL cinsi iskontolu "gösterge tahviller", YTL cinsi kısa vadeli iskonto-

Hazine Finansman Programı*

	2005 (Gerçekleşme)	2006 (Gerçekleşme Tahmini)	2007 Program)
I- Toplam Borç Servisi	188,6	170,8	166,5
İç Borç Servisi	167,4	145,4	140,3
Anapara	128,2	107,2	99,6
Faiz	39,2	38,2	40,7
Dış Borç Servisi	21,1	25,4	26,2
Anapara	14,9	18,6	18,2
Faiz	6,3	6,8	8,0
II- Kaynaklar ve Borçlanma	188,6	170,8	166,5
Borçlanma Dışı Kaynaklar	36,3	49,6	41,8
Faiz Dışı Fazla	32,3	38,4	34,3
Devirli/Garantili Borç Geri Dönüşü	0,2	0,6	0,7
Diğer	3,8	10,6	6,8
Toplam Borçlanma	162,0	125,9	122,0
Dış Borçlanma	12,4	15,0	17,8
Tahvil İhracı	8,6	8,2	8,2
Uluslararası Kuruluşlar	3,3	6,1	6,6
Diğer	0,5	0,6	3,0
İç Borçlanma	149,6	111,0	104,2
Kasa/Banka Değişimi	-9,6	-6,2	2,7
Döviz Hesabı Kur Farkı**	-0,1	1,4	
Toplam İç Borç Çevirme Oranı (%)	89,4	76,3	74,2
Bilgi İçin (Milyar YTL),			
Net Borçlanma (Kullanım-Anapara)	18,9	0,1	4,2
Net İç Borçlanma	21,4	3,7	4,5
Net Dış Borçlanma	-2,5	-3,6	-0,4

* Nakit Bazlı

** Kur farkları Kasa/Banka hesabına ilişkin kur hareketlerinden kaynaklanan farkları göstermektedir. Pozitif tutar Kasa/banka hesabındaki artışı, negatif tutar azalışı ifade etmektedir.

Nüfusun yüzde 20'si açlık sınırının altında

Türkiye’de 623 bin kişi sadece gıda harcamalarını içeren açlık sınırının, 14 681 bin kişi ise gıda ve gıda dışı harcamaları içeren yoksulluk sınırının altında yaşamakta. Kişi başı günlük harcaması satınalma gücü paritesine göre 1 doların altında kalarak yaşamlarını sürdürenlerin sayısı 10 bin kişi olarak hesaplandı.

Türkiye’de, en alt gelir grubundaki ailelerin gelirden aldıkları pay 2005 yılında yüzde 6.1’de kalırken, en üst gelir grubundakilerin payı yüzde 44.4’e indi. Aradaki gelir farkı 7.3 kat.

Türkiye’de gelir dağılımındaki uçurum düşük hızla da olsa azalırken, yoksulun gelirden aldığı pay yerinde saydı. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2005 yılı hanehalkı bütçe araştırmasından elde edilen, 2005 Gelir Dağılımı sonuçlarını açıkladı. Buna göre, Türkiye geneli için hanehalkı kullanılabilir

gelirlerine göre sıralı, en alttaki yüzde 20’lik dilimin 2004 yılında yüzde 6 olan toplam gelirden aldığı pay, 2005 yılında yüzde 6.1’e çıktı.

2005 yılında Türkiye’de fertlerin yaklaşık yüzde 0.87’si yani 623 bin kişi sadece gıda harcamalarını içeren açlık sınırının, yüzde 20.5’i yani 14 681 bin kişi ise gıda ve gıda dışı harcamaları içeren yoksulluk sınırının altında yaşamakta. Kişi başı günlük harcaması satınalma gücü paritesine göre 1 doların altında kalarak yaşamlarını sürdürenlerin oranı yüzde 0.01 yani yaklaşık 10 bin kişi olarak hesaplandı.

2005 yılında, 4 kişilik hanenin aylık açlık sınırı 190 YTL, aylık yoksulluk sınırı ise 487 YTL olarak hesaplandı. 2004 yılında yüzde 1.29 olarak tahmin edilen açlık sınırının altında yaşayan fert oranı 2005 yılında yüzde 0.87’ye, yoksul fert oranı da yüzde 25.6’dan yüzde 20.5’e düştü.

Kırsal yerleşim yerlerinde yaşayanlarda yoksulluk oranı yüzde 32.95 iken kentsel yerlerde yaşayanların yoksulluk oranı yüzde 12.83 olarak açıklandı.

2005 yılında hanehalkı büyüklüğü

3 veya 4 kişiden oluşan hanelerde bulunan fertlerin yoksulluk oranı yüzde 9.36 olurken 7 ve daha fazla olan hanelerde fertlerin yoksulluk oranı yüzde 45.99 olarak hesaplandı.

Hanehalkı türüne göre çocuklu çekirdek ailede bulunan fertlerin yoksulluk oranı yüzde 18.99 olurken çocuksuz çekirdek ailelerde bu oran yüzde 8.55'e düşmekte. Ataerkil veya geniş ailelerdeki fertler için yoksulluk oranı ise yüzde 27.31 olarak tahmin edildi.

2005 yılında ücretli-maaşlı çalışanlarda yoksulluk oranı yüzde 6.57 iken, yevmiyeli çalışanlarda bu oran yüzde 32.12, işverenlerde yüzde 4.8 ve kendi hesabına çalışanlarda yüzde 26.22 oldu.

En yüksek yoksulluk riskine sahip olan tarım sektöründe çalışanlarda yoksulluk oranı 2003 yılında yüzde 39.89, 2004 yılında yüzde 40.88 iken 2005 yılında yüzde 37.24 olarak tahmin edildi. Sanayi sektöründe çalışanlarda ise 2005 yılında yoksulluk oranı yüzde 9.85 olarak hesaplanırken, bu oran 2003 yılında yüzde 21.34, 2004 yılında yüzde 15.64 olarak hesaplandı. Üç yıllık periyoda bakıldığında yoksulluk oranında en belirgin düşüşün gö-

rüldüğü sektör hizmet sektörü olmuştur; 2003 yılında yüzde 16.76 olan yoksulluk oranı, 2004 yılında yüzde 12.36 ve 2005 yılında yüzde 8.68'e düştü.

Okuryazar olmayanlarda yoksulluk oranı yüzde 37.81 olurken ilköğretim mezunlarında bu oran yüzde 22.42, lise ve dengi meslek okulları mezunla-

rasında yüzde 6.79, yüksekokul, fakülte ve üstü mezuniyete sahip fertlerde yüzde 0.79 oldu.

2005 yılında kadınlarda yoksulluk oranı yüzde 21.01, erkeklerde yüzde 19.97 olarak hesaplandı.

2005 Gelir Dağılımı sonuçlarına göre, Türkiye geneli için hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre sıralı, en alttaki yüzde 20'lik dilimin 2004 yılında yüzde 6 olan toplam gelirden aldığı pay, 2005 yılında yüzde 6.1'e çıktı.

İkinci yüzde 20'lik grupta yer alan ailelerin toplam gelirden aldığı pay yüzde 10.7'den 11.1'e, üçüncü yüzde 20'lik gruptaki ailelerin payı yüzde 15.2'den 15.8'e, dördüncü yüzde 20'lik grupta yer alan ailelerin payı ise yüzde 21.9'dan 22.6'ya çıktı.

Toplam gelirden en fazla pay alan yüzde 20'lik grupta yer alan ailelerin payı ise yüzde 46.2'den yüzde 44.44'e geriledi. Buna göre, 2004 yılında en üst dilimde bulunan hanehalkları, birinci dilimdeki ailelerin 7.7 katı gelir elde ederken, 2005'te aradaki fark 7.3 kata indi.

Gelir dağılımındaki eşitsizlik durumunu ortaya koyan ve ve sıfıra yaklaştıkça gelir dağılımında eşitliği, 1'e yaklaştıkça bozuk bir gelir dağılımını ifade eden 'gini katsayısı' da 2004 yılında 0.4 iken, 2005 yılında düşüş göstererek 0.38 olarak gerçekleşti.

Kentlerde, en alt gelir grubunda bulunan ailelerin 2004'te yüzde 6.43 olan toplam gelirden aldıkları pay, 2005'te yüzde 6.42'ye indi. Kırsal kesimde ise en alt dilimde olan ailelerin toplam gelirden aldığı pay, yüzde 6.31'den yüzde 6.06'ya geriledi. Geçen yıl, en üst gelir grubundakilerin payı ise kentlerde yüzde 43.52'ye inerken, kırsalda yüzde 44.22'ye çıktı. 2004 yılında bu oranlar kentlerde yüzde

46.06, kırsalda ise yüzde 43.88 idi. Geçtiğimiz yıl en fakir yüzde 20'lik grupta hane başına düşen yıllık gelir 4 bin 407 YTL düzeyindeyken, en zengin grubun geliri ise yıllık 32 bin 365 YTL oldu. 2005'te esas işten elde edilen yıllık gelir ortalaması 6 bin 264 YTL iken, en yüksek gelirin ortalama 16 bin 35 YTL ile mali aracı kuruluş faaliyetlerinden elde edildiği görüldü. En düşük yıllık ortalama gelir ise 2 bin 467 YTL ile tarım, avcılık, ormancılık ve balıkçılık sektöründe tespit edildi.

Yoksulluk sınırı yöntemlerine göre fert yoksulluk oranları

Fert Yoksulluk oranı (%)												
Yöntemler	Türkiye				Kent				Kır			
	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005
Gıda yoksulluğu (açlık)	1.35	1.29	1.29	0.87	0.92	0.74	0.62	0.64	2.01	2.15	2.36	1.24
Yoksulluk (gıda+gıda dışı)	26.96	28.12	25.60	20.50	21.95	22.30	16.57	12.83	34.48	37.13	39.97	32.95
Kişi başı günlük 1 \$'ın altı ⁽¹⁾	0.20	0.01	0.02	0.01	0.03	0.01	0.01	0.00	0.46	0.01	0.02	0.04
Kişi başı günlük 2.15 \$'ın altı ⁽¹⁾	3.04	2.39	2.49	1.55	2.37	1.54	1.23	0.97	4.06	3.71	4.51	2.49
Kişi başı günlük 4.3 \$'ın altı ⁽¹⁾	30.30	23.75	20.89	16.36	24.62	18.31	13.51	10.05	38.82	32.18	32.62	26.59
Harcama esaslı göreceli yoksulluk ⁽²⁾	14.74	15.51	14.18	16.16	11.33	11.26	8.34	9.89	19.86	22.08	23.48	26.35

Yoksulluk sınırı yöntemlerine göre yoksul fert sayısı

Fert Yoksulluk oranı (%)												
Yöntemler	Türkiye				Kent				Kır			
	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005
Gıda yoksulluğu (açlık)	926	894	909	623	376	311	269	284	550	584	640	339
Yoksulluk (gıda+gıda dışı)	18.441	19.458	17.991	14.681	9.011	9.377	7.146	5.687	9.429	10.081	10.846	8.994
Kişi başı günlük 1 \$'ın altı ⁽¹⁾	136	9	11	10	10	5	5	0	126	4	5	10
Kişi başı günlük 2.15 \$'ın altı ⁽¹⁾	2.082	1.655	1.752	1.109	971	648	529	430	1.111	1.007	1.223	679
Kişi başı günlük 4.3 \$'ın altı ⁽¹⁾	20.721	16.433	14.681	11.712	10.106	7.696	5.827	4.454	10.615	8.737	8.854	7.259
Harcama esaslı göreceli yoksulluk ⁽²⁾	10.080	10.730	9.967	11.574	4.651	4.734	3.596	4.381	5.430	5.996	6.371	7.193

(1) Satınalma gücü paritesine (SGP) göre 1 \$'ın karşılığı olarak 2002 yılı için 618 281 TL ; 2003 yılı için 732 480 TL; 2004 yılı için 780 121 TL ve 2005 yılı için ise 0.830400 YTL kullanılmıştır.

(2) Eşdeğer fert başına tüketim harcaması medyan değerinin %50'si esas alınmıştır.

Dünyada servet dağılımı gelir dağılımından da adaletsiz

Birleşmiş Milletler tarafından yapılan bir araştırma, dünyada servet dağılımının gelir dağılımından da daha adaletsiz durumda bulunduğunu ortaya koydu. Dünyada yetişkin nüfusun en zengin yüzde 2'lik bölümü hanhalklarının küresel düzeydeki toplam servetinin yarısından fazlasına sahip.

Bilindiği gibi “gelir” ve “servet” (varlık) birbirinden farklı kavramlar. Gelir bir ülke veya bir ailenin bir yıl boyunca elde ettiği para akımı tutarını ifade ederken, “servet” o ülke veya ailenin o ana kadar biriktirdiği varlıklar toplamından borçlarının düşülmesi ile bulunan varlık stokunu gösteriyor. Dolayısıyla ilki akım ikincisi stok kavramları ile ilgili.

Bugüne kadar gerek ülkeler bazında gerek küresel bazda gelir dağılımı adaletsizliği alanında çok sayıda çalışmalar yapıldı ve derinlemesine tartışmalara konu oldu. Ancak dünyadaki servet da-

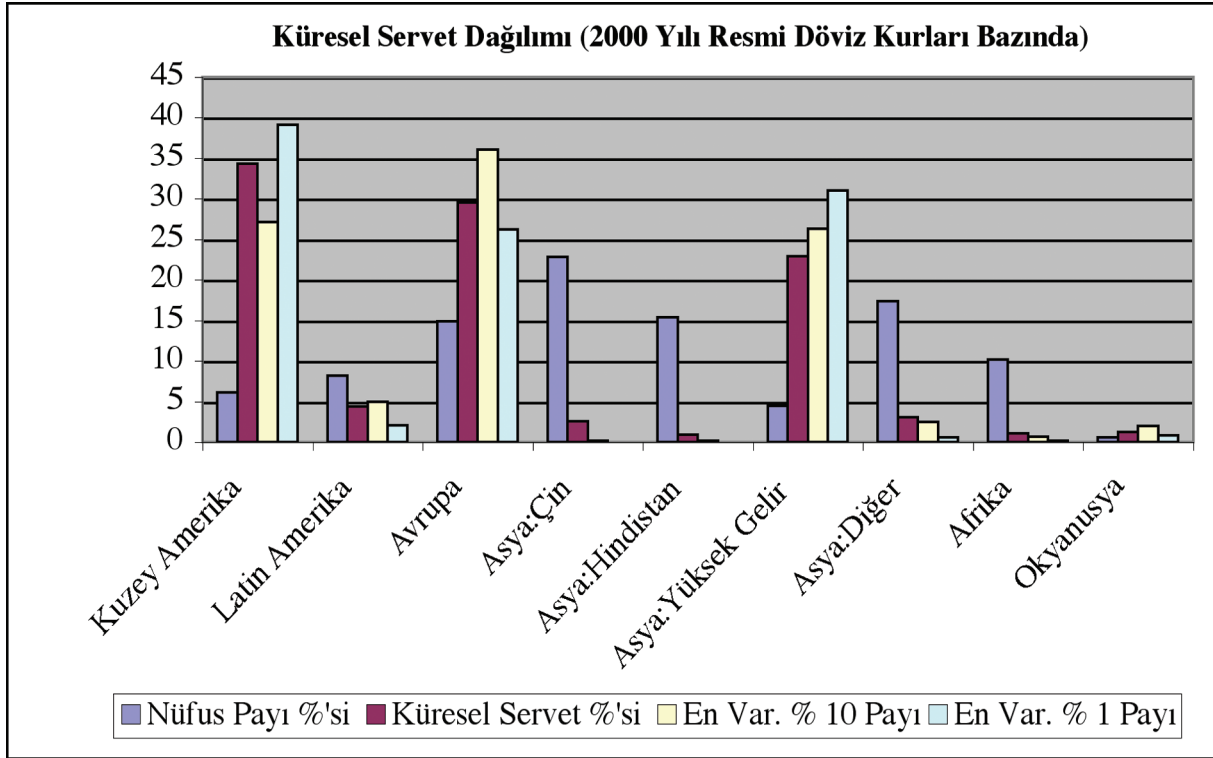
ğılımı ilgili olarak bugüne kadar ciddi bir çalışma yapılmazken, konu ekonomistlerin ve toplum bilimcilerin de, belki veri yokluğu nedeniyle, ilgi alanı dışında kaldı.

Küresel düzeyde servet dağılımı konusunda ilk kez kapsamlı bir çalışma Birleşmiş Milletler Üniversitesi'nin Helsinki'de kurulu “Dünya Kalkınma Ekonomisi Araştırma Enstitüsü” “WIDER” tarafından yapılarak, elde edilen bulgular 5 Aralık 2006 tarihinde açıklanmış bulunuyor.

Söz konusu çalışma dünyada servet dağılımının gelir dağılımından da daha adaletsiz durumda bu-

lunduğunu ve dünyada yetişkin nüfusun en zengin yüzde 2'lik bölümünün hanhalklarının küresel düzeydeki toplam servetinin yarısından fazlasına sahip olduğunu gösteriyor.

Kişisel servet konusunda bu güne kadar yapılmış olan bu en kapsamlı araştırmanın sonuçlarına göre, 2000 yılı itibariyle dünyada yetişkin bireylerin yüzde 1'lik bölümü, küresel servet unsurlarının (ki finansal varlıkları, gayrimenkulleri, dayanıklı tüketim mallarını ve hatta büyük ve küçük baş sürüleri kapsıyor) yüzde 40'ına yalnız başlarına sahip durumda iken, en zengin yüzde

10'u küresel servet stokunun yüzde 85'ine sahip bulunuyor. Dünyada yetişkin nüfusun servet sahipliği açısından alt basamaklarında yer alıp, pek varlık edinmemiş yüzde 50'lik bölümü ise küresel servetin sadece yüzde 1'ine sahip bulunuyor. Daha açık bir deyişle kazanan veya miras yoluyla mal mülk sahibi olan kişiler gerçekten malı götürüyorlar.

Araştırma sonuçlarına göre 2000 yılı itibariyle, yetişkin her bir birey başına 2 200 dolar tutarında bir servete sahip olunması bir ailenin, dünya servet dağılımında daha varlıklı üstteki yüzde 50'lik grubun içinde yer alması sonucunu doğururken, yetişkinlerin en

zengin yüzde 10'luk diliminde bulunanların arasına katılabilmek için 61 000 dolar tutarında bir servete ve dünya çapında yaklaşık 37 milyon yetişkin bireyin bulunduğu en zengin yüzde 1'lik grubun bir üyesi olabilmek için de 500 000 doların biraz üstünde bir servete sahip olmak gerekiyor.

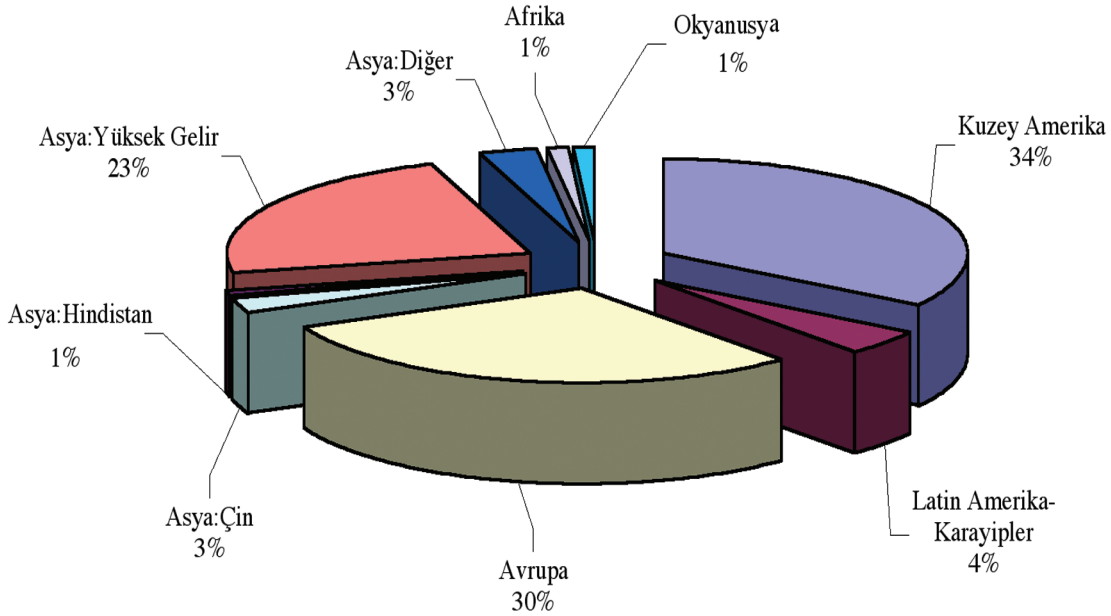
Resmi döviz kurları bazında yapılan hesaplamalara göre 2000 yılı itibariyle küresel düzeyde hane halklarının sahip olduğu toplam servetin tutarı 125 trilyon dolara ulaşıyor. Bu rakam toplam küresel gayrisafi hasıla tutarının yaklaşık üç katına denk geliyor ve yine küresel bazda, yetişkin birey

başına 20 500 dolarlık bir servet sahipliğine işaret ediyor. Hesaplamaların satınalma gücü paritesine göre yapılması durumunda ise yetişkin başına sahip olunan servet tutarı 26 000 dolara yükseliyor.

Kişi başına ortalama servet düzeyi ülkeler arasında büyük farklılık göstermektedir. 2000 yılı itibariyle ABD'nde 144 000 dolar tutarında iken, Japonya'da 181 000 dolar düzeyinde bulunuyor ve giderek Hindistan'da 1 100 dolara ve Endonezya'da 1400 dolara düşüyor.

Yetişkin kişi başına sahip olunan servet düzeyi sadece zengin ülkelerle fakir ülkeler arasında değil,

Küresel Servet Dağılımı (2000 Yılı Resmi Döviz Kurlarına Göre)

yüksek gelir grubunda yer alan ülkeler arasında da dikkat çekici farklılıklar göstermektedir. Örneğin Yüksek gelir grubundaki OECD üyesi ülkelere Yeni Zelanda da yetişkin kişi başına servet tutarı 37 000 dolar iken Danimarka'da 70 000 dolar ve İngiltere'de 127 000 dolar düzeyinde bulunuyor.

WIDER'in küresel servet dağılımı araştırmasının sonuçlarına göre Türkiye küresel servet stoku nun yüzde birine sahip bulunuyor. Diğer taraftan araştırma, yüksek büyüme hızı gerçekleştiren orta gelir düzeyindeki ülkelere, en zengin ülkelerdeki birey-

sel servet düzeyini yakalayabilmeleri için daha önlerinde almaları gereken çok mesafe olduğunu ortaya koyuyor.

Servetin toplumun belirli kesimlerinin elinde toplanması ve dağılımındaki adalet de ülkeden ülkeye önemli farklılıklar göstermektedir.

Örneğin en varlıklı yetişkin yüzde 10'luk nüfus dilimi ABD'nde ülkedeki toplam servet stokunun yüzde 69.8'inin mal sahipliğini elinde bulundururken, bu grubun toplam servet stoku içindeki payı Fransa'da yüzde 61.0, İsveç'te yüzde 58.6, İngiltere'de yüzde 56.0, İtalya'da yüzde 48.5, Al-

manya'da yüzde 44.4 ve Japonya'da Yüzde 39.3 oranında bulunuyor.

Araştırma, ülkeler zenginleştikçe bireylerce tercih edilen servet unsurlarının bileşiminde de değişim gözlemlendiğini ortaya koyuyor.

Gelişmekte olan ülkelere başta arazi ve çiftlik olmak üzere emlak servet unsuru olarak daha çok önem taşıdığı, buna mukabil orta gelir grubundaki ülkelere nakit varlıklara doğru ve gelişmiş finans piyasalarına sahip ülkelere de menkul kıymet ve daha karmaşık finansal araçlara doğru bir eğilimin önem kazandığı görülmektedir.

Merkez Bankası:

Cari açık yapısal sorun

Merkez Bankası Başkanı Durmuş Yılmaz, cari açığın yapısal bir sorun haline geldiğini söyledi. 2006 yılının dokuz aylık döneminde cari işlemler açığı 32 milyar dolara yükseldi.

Merkez Bankası Başkanı Durmuş Yılmaz, cari açığın iç tasarrufların yetersizliğinin sonucu olarak ortaya çıktığını belirterek, bu açığın dönemsel değil, yapısal bir sorun haline geldiğini söyledi. Türkiye'nin 60 milyar dolarlık sıcak para stoku olduğunu belirten Durmuş Yılmaz, cari açığın finansmanında kullanılan sıcak paranın 12-13 milyar dolar olduğunu kaydetti.

Merkez Bankası tarafından yayınlanan ödemeler dengesi raporu yılın dokuz aylık döneminde cari işlemler açığının 32 milyar dolara ulaştığını açıkladı. 2005 yılının ikinci yarısından itibaren ihracat büyümesinin yavaşladığı ve ithalat artışının hızlandığı belirtilen raporda, söz konusu eğilimin 2006 yılında

da devam ettiği ifade edildi. Bu dönemde ihracat ve ithalattaki yıllık artışlar sırasıyla yüzde 13,4 ve yüzde 17,8 oranlarında gerçekleşti. Böylece, ödemeler dengesi tanımıyla çerçevesinde 2005 yılı ocak-eylül döneminde 24,3 milyar dolar olan dış ticaret açığı, 2006 yılının aynı döneminde 32 milyar dolar seviyesine ulaştı. Bahsedilen dönemde, net turizm gelirlerinin düşmesi, cari işlemler açığını artırıcı yönde etkide bulundu.

2005 yılının son çeyreğinden itibaren düşük performans gösteren, toplam ihracatta en yüksek paya sahip tekstil ve giyim sektörü ihracatının mayıs ve haziran aylarında arttığı, ancak, sektör ihracat artışının toplam ihracat büyümesinin altında olduğu gözlemlendi. Yılın ilk üç

çeyreğinde, toplam ihracata en yüksek katkı ana metal sektöründen geldi. Bu dönemde, yüzde 32,3 oranında artarak toplam ihracat performansının üzerinde bir büyüme sergiledi.

Motorlu kara taşıtları, makine teçhizat ile kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıtlar toplam ihracata katkıları yüksek olan diğer sektörler oldu.

2005 yılı ağustos ayından itibaren yüksek orandaki artışlarını sürdüren sermaye ve tüketim malı ithalatının, 2006 yılının ilk dokuz ayında sırasıyla yüzde 9,9 ve yüzde 20,8 oranında arttığı gözlemlendi. Diğer taraftan, ara malı ithalat artışı ocak-eylül döneminde yüzde 19,5 oranında gerçekleşti. Söz konusu mal grubunda yer alan ham petrol ve

doğal gaz ithalatı, fiyat artışlarının etkisiyle, toplam ithalat artışına en yüksek katkıyı yapan alt kalemler oldu.

2005 yılının son çeyreği itibarıyla ihracat fiyatlarının nominal ihracata katkısı yavaşladı. 2006 yılının ilk çeyreğinde, ihracat birim değer endeksi yüzde 0,9 oranında gerileme gösterirken, yılın ikinci ve üçüncü çeyreklerinde sırasıyla yüzde 3,7 ve 4,7 oranlarında arttı.

Diğer taraftan, ithalat fiyatları 2006 yılının ilk dokuz ayında yüzde 7,7 oranında yükseldi. İthalat fiyatlarındaki artış temelde ham petrol ve doğal gazı içeren madencilik ve taşocakçılığı sektörü fiyatlarının bu dönemde yüzde 39,8 oranında artmasından kaynaklandı. Aynı zamanda, yılın ilk çeyreğinde gerileyen imalat sanayi ithalat fiyatları ikinci ve üçüncü çeyreklerinde, sırasıyla yüzde 4,1 ve 11,1 oranlarında artış gösterdi. Fiyat etkisinden arındırıldığında, ihracat ve ithalatla-

ki yıllık artışın ocak-eylül döneminde sırasıyla yüzde 6,6 ve yüzde 7,6 olduğu görüldü.

Rezerv değişimleri ile IMF kredileri hariç tutulduğunda, 2006 yılının ilk dokuz ayında 39,5 milyar dolar sermaye girişi oldu. Bu dönemde finansman yapısında doğrudan yatırımlar, özel sektörün ve bankaların kullandığı uzun vadeli ve ticari krediler belirleyici oldu. Söz konusu dönemde, portföy yatırımları, doğrudan yatırımlar ve IMF kredileri hariç tutulduğunda, net 19,4 milyar dolar uzun vadeli sermaye ve net 0,9 milyar dolar kısa vadeli sermaye girişi gerçekleşti. Ayrıca, net hata ve noksan kalemi 0,7 milyar dolar negatif bakiye verdi.

2006 yılının ilk dokuz ayında Merkez Bankası rezervleri 4,9 milyar dolar, bankalar rezervi 5 milyar dolar arttı.

Cari açık eylül ayı itibarıyla yıllık

bazda GSMH'nin yüzde 8,5'ine ulaştı. 2006 yılının ilk üç çeyreğinde ise cari işlemler açığındaki artış eğilimi sürmüştü ve 28 milyar dolar seviyesine ulaşmıştı.

2006 yılının ilk yarısında ithalat ve ihracat artış oranları sırasıyla yüzde 19 ve 12,3 düzeyinde oluştu. Yılın üçüncü çeyreğinde ise ithalat artış oranı yüzde 15,7'ye düşerken ihracat artış oranı 15,5'e yükseldi. Böylece, Eylül ayı itibarıyla, yıllık bazda ihracatın ithalatı ve kısa vadeli dış borç stokunu karşılama oranları sırasıyla 0,68 ve 1,96 seviyesinde gerçekleşti. Merkez Bankası rezervleri temel alınarak oluşturulan göstergelerden rezervlerin kısa vadeli dış borç stokuna oranı 2005 yılına göre artış gösterirken, rezervlerin cari açığı karşılama oranı ve cari açık ile net hata ve noksan kalemlerinin toplamından oluşan finansman ihtiyacına oranı gerilemiş, ithalatı karşılama oranı, ise değişmemiştir.

Cari işlemler açığına ve finansman yapısına ilişkin önemli göstergeler

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006*
İhracatın ithalatı karşılama oranı	0,58	0,90	0,85	0,79	0,74	0,70	0,68
Toplam mal ihracatı / Kısa vadeli dış borç stoku	1,09	2,10	2,44	2,23	2,06	2,01	1,96
Toplam mal ihracatı / Dış borç servisi	1,40	1,40	1,39	1,84	2,20	2,11	2,43
Turizm gelirleri/ Dış ticaret açığı	0,35	2,17	1,16	0,94	0,67	0,55	0,43
MB rezervleri / Kısa vadeli dış borç stoku	0,82	1,21	1,71	1,53	1,16	1,37	1,40
MB rezervleri / Finansman ihtiyacı	1,84	- 19,97	11,71	2,82	2,54	2,24	
MB rezervleri / Cari açık	2,36	-	18,42	4,38	2,41	2,26	1,86
MB rezervleri / Toplam mal ithalatı	0,44	0,52	0,59	0,54	0,41	0,48	0,48

* Eylül ayı itibarıyla, 12 Aylık

Tüketici krediden vazgeçti

Tüketicilerin bankalardan kullandığı tüketici kredileri hem adet hem miktar olarak büyük düşüş yaşadı. Tüketici kredisi kullanan kişi sayısı yüzde 64, kredi miktarı ise yüzde 43 geriledi.

Türkiye Bankalar Birliği üyesi 47 bankadan tüketici kredisi kullandıran 37 adet bankanın verileri tüketici kredilerinde büyük gerileme yaşandığını ortaya koydu.

Temmuz-Eylül 2006 döneminde 1.142.855 kişi, 6.974 milyon YTL tutarında tüketici kredisi kullandı. Kredi kullanan kişi sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 64, bir önceki üç aylık döneme göre ise yüzde 24

azalış gösterdi. Aynı dönemde kullandırılan kredi miktarı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 43, bir önceki üç aylık döneme göre yüzde 53 oranında azaldı.

Eylül 2006 itibariyle kullandırılan kredilerin toplam bakiyesi 42.900 milyon YTL, kredi kullanan kişi sayısı ise 5.479.743 oldu. Kredi kullanan kişi sayısı toplam bakiyeye göre Eylül 2005'de yüzde 1,6 oranında azalırken, bir

önceki üç aylık döneme göre yüzde 4,8 arttı. Tüketici kredisi bakiyesi ise bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 81, Haziran 2006'ya göre ise yüzde 3,2 oranında artış gösterdi.

Temmuz-Eylül 2006 döneminde tüketici kredilerinin mal ve hizmet gruplarına göre dağılımında ihtiyaç kredileri yüzde 59 ile en büyük paya sahip oldu. Bunu sırasıyla yüzde 25 ve yüzde 13 pay oranları ile konut ve taşıt kredile-

Akım Gelişmeler

		Yüzde değişme	
	Temmuz-Eylül 2006	Temmuz-Eylül 2005 dönemine göre	Nisan-Haziran 2006 dönemine göre
Kişi sayısı	1.142.855	-64	-24
Kredi miktarı (Bin YTL)	6.973.591	-43	-53

Bakiye Gelişmeler

		Yüzde değişme	
	Temmuz-Eylül 2006	Temmuz-Eylül 2005 dönemine göre	Nisan-Haziran 2006 dönemine göre
Kişi sayısı	5.479.743	-1,6	4,8
Kredi miktarı (Bin YTL)	42.899.748	81	3,2

ri izledi. İhtiyaç kredileri 925.947 kişi tarafından 4.096 milyon YTL tutarında kullanıldı. Konut kredileri 32.819 kişi tarafından 1.733 milyon YTL, taşıt kredileri 43.472 kişi tarafından 921 milyon YTL tutarında kullanıldı.

Geçen yılın Temmuz-Eylül 2005'e göre, taşıt kredileri yüzde 49, konut kredileri yüzde 58, ihtiyaç kredileri yüzde 36 azalır-

ken, diğer krediler ise yüzde 1.809 artış gösterdi. Toplam bakiyeler itibariyle ise taşıt kredileri yüzde 19, konut kredileri yüzde 134, ihtiyaç kredileri yüzde 56 ve diğer krediler yüzde 533 arttı.

Kredilerin vade dağılımına göre en fazla tercih 25-36 ay vade dilimine oluştu. Bunu 19-24 ay ve 49-72 ay vade dilimleri izledi.

Temmuz-Eylül 2006 döneminde kanuni takipteki krediler bir ön-

ceki yıla göre yüzde 102 artarak 71,5 milyon YTL oldu. Bakiye miktarı 297,5 milyon YTL olan takipteki krediler, toplam tüketici kredileri bakiyesinin yüzde 1'ini oluşturmakta. Dönem içinde kanuni takibe geçilen kredilerin yüzde 28'i taşıt, yüzde 17'i konut, yüzde 37'i ihtiyaç, yüzde 18'sini ise diğer kredilerden oluştu.

Mal ve Hizmet Gruplarına Göre Dağılım

		Yüzde pay	Yüzde değişme	
	Temmuz-Eylül 2006 (Bin YTL)	Temmuz-Eylül 2006 dönemine göre	Temmuz-Eylül 2005 dönemine göre	Nisan-Haziran 2006 dönemine göre
Akım				
Taşıt	921.679	13	-49	-50
Konut	1.733.237	25	-58	-72
İhtiyaç	4.095.790	59	-36	-38
Diğer	222.885	3	1.809	-1,9
Stok				
Taşıt	6.544.074	15	19	-5
Konut	21.041.215	49	134	3
İhtiyaç	13.961.685	33	56	7
Diğer	1.352.774	3	533	14

Küreselleşme dalgası

Küresel Ekonomik Beklentiler 2007 raporuna göre, gelişmekte olan ülkelerde büyüme 2006 yılında yüzde 7 oldu. Gelişmekte olan ekonomiler küresel ekonominin lokomotifleri haline gelecek. Mal ve hizmetlerdeki küresel ticaret 2030 yılında üç kattan daha fazla artarak 27 trilyon dolara yükselecek.

Dünya Bankası'nın "Küresel Ekonomik Beklentiler: Küreselleşmenin Bir Sonraki Dalgalanmasının Yönetimi" başlıklı yeni yayınladığı raporda, önümüzdeki 25 yıl, gelişmekte olan ülkelerin küresel ekonomik büyümenin arkasındaki kilit oyuncular olduğu bir dünya, küresel ekonominin satın alma gücünün yaklaşık yarısından fazlasının gelişmekte olan dünyadan kaynaklandığı bir dünya ve günde 1 dolardan daha az parayla geçinen insan sayısının bugün 1.1 milyardan 2030 yılında 550 milyona düşmesi hayal edildiğinde ortaya çıkabilecek senaryolar işleniyor.

Küreselleşme, 1980-2005 yıllarındaki ortalama gelirin önümüzdeki 25 yıl içerisinde gelişmekte olan

ülkelerin baş rol oynaması ile birlikte daha fazla artmasını destekleyebilir. Ancak dikkatlice yönetilmezse, bu durum artan gelir eşitsizliği ve potansiyel olarak şiddetli çevresel baskılarda artış da beraberinde getirebilir.

Gelişmekte olan ülkeler, geçen on yıldan fazla bir süredir hızla büyümekte ve bu büyümenin orta vadenin üzerinde ve daha uzun vadede güçlü kalması beklenmekte. Küresel Ekonomik Beklentiler 2007 raporuna göre, gelişmekte olan ülkelere büyüme 2006 yılında yüzde 7 oldu. 2007 ve 2008 yıllarında büyüme muhtemelen yavaşlayacak, fakat yaklaşık yüzde 2.6 büyüme bekleyen yüksek gelirli ülkelerden iki kat daha hızlı büyüyerek yüzde 6'yı geçecek. Bu rakamlar, çok

güçlü bir büyümenin üçüncü yılına ve gelişmekte olan ülkelerin büyümesinde yükselen bir trendin devam etmesine işaret etmekte.

Küresel ekonominin önümüzdeki 25 yılı nasıl şekillendireceği konusunda, raporun "esas senaryosu", küresel ekonominin 2005 yılında 35 trilyon dolardan 2030 yılında 72 trilyon dolara genişleyeceğini öngörmekte. Bu sonuçlar geçen 25 yılda gerçekleşen küresel büyüme ile karşılaştırıldığında önemsiz bir ivmeyi gösterirken, gelişmekte olan ülkelere bu ivme esası çalışmalar ile daha önce olmadığı kadar çok sürdürülmektedir. Ayrıca kesin rakamlar farklı sonuçlanacakken, öncelikli trendler görece herkesi etkilemeyen fakat çok sert veya yıkıcı şoklar olarak ortaya çıkacak.

Gelişmekte olan ülkelerde geniş tabanlı büyüme, küresel yoksulluğu önemli ölçüde etkileyecek. Günde 1 dolardan daha az bir parayla yaşayan insan sayısının bugün 1.1 milyardan 2030 yılında 550 milyona düşerek yarı yarıya azalması beklenmekte. Ancak, bazı bölgelerin, özellikle Afrika'nın geride kalma riski ile karşı karşıya olduğu ve buna ek olarak gelir eşitsizliğinin pek çok ülkede, ülkeler arasındaki eşitsizlik ile ilgili kaygılar şiddetlendiğinde yayılabileceği belirtilmekte.

Gelişmekte olan ekonomiler küresel ekonominin lokomotifleri haline gelecek. Mal ve hizmetlerdeki küresel ticaret 2030 yılında üç kat daha fazla artarak 27 trilyon dolara yükselecek ve ticarete yaşanan artışın yarısından fazlası muhtemelen gelişmekte olan ülkelere kaynaklanacak. Buna göre dünya ticaretinde gelişmekte olan ülkelerin payı 2030 yılına kadar artarak yaklaşık yüzde 50'ye ulaşması beklenmekte. Bu yükselme bugün itibarıyla yüzde 30 olan ticaret payı için önemli bir artıştır. Buna ek olarak gelişmekte olan ülkelerin dünya GSYİH'sı içindeki payları, satın alma gücü paritesi döneminde yüzde 60'a ulaşacak. Gelişmekte olan ülkeler sadece yirmi yıl önce zengin ülkelerin işlenmiş ürün ithalatının yüzde 14'ünü sağlarken bugün yüzde 40'ını ve 2030'a kadar yüzde 65'nı sağlaması beklenmekte. Aynı zamanda ge-

lişmekte olan ülkelerin ihrac talepleri küresel ekonomide çok önemli yer tutmakta.

Piyasaların sürekli entegrasyonu, dünya genelinde yapılan işlerin daha fazla rekabetçi baskılara tabi olmasına neden olmakta. Ticaret arttıkça ve teknoloji hızla gelişmekte olan ülkelere yayıldıkça, dünya genelinde vasıfsız işçiler ve daha az vasıflı beyaz yakalıları sınır ötesinde artan rekabet ile yüzleşecek. Mevcut işlerin korunmaya çalışılması yerine hükümetlerin yerleri değiştirilmiş işçileri desteklemesi ve onlara yeni fırsatlar yaratması gerekmektedir. Eğitim ve işgücü piyasalarının esnekliğinde artış uzun dönemli çözümün kilit parçasıdır.

Küreselleşmenin pek çok kimseye fayda sağlaması muhtemeldir. 2030 yılına kadar, gelişmekte olan ülkelerdeki 1.2 milyar insan- dünya nüfusunun yüzde 15'i- "küresel orta sınıfa" ait olacak. Bu grup, kişi başına 4,000 dolar ile 17,000 dolar arasında bir satın alma gücüne sahip olacak ve uluslararası seyahate çıkacak, otomobil ve diğer gelişmiş dayanıklı tüketim malları satın alacak, uluslararası eğitim seviyesine ulaşacak, hem kendi ülkelerinde hem de dünya ekonomisinde politikaların ve kuruluşların şekillendirilmesinde önemli bir rol oynayacak.

Rapor, küreselleşmenin bir sonraki dalgasının uzun dönemli ilerlemeyi tehlikeye düşürebilecek "küresel

ortakların" önemini pekiştireceği konusunda uyarıda bulunmakta. Ülkeler, küresel ısınmanın azalmasından kuş gribi gibi bulaşıcı hastalıkların önlenmesine, dünya balıkçılığın önemli ölçüde azalmasını önlemeyi içeren konularda daha büyük bir rol oynamak için birlikte çalışmak zorunda kalacak.

Raporda ayrıca küresel ısınmanın çok büyük bir risk olduğundan söz edilmekte. 2030 yılına kadar sera gazının yıllık emisyonunda kabaca yüzde 50 oranında gerçekleşecek bir artışın önlenmesi amacıyla "temiz" büyümeyi teşvik edecek politikalar ortaya konmalı. Buna ek olarak, fakir ülkelerin de çevre değişikliklerine adapte olmaları amacıyla yardıma ihtiyaçları olacak.

Hızlı küreselleşmenin zorlukları hem politikacılar hem de uluslararası merciler üzerine yeni yükler getirmekte. Ulusal boyutta, hükümetler eğitim, altyapı yatırımları aracılığıyla fakir olanların büyüme sürecine dahil edilmelerini sağlamalı. Ayrıca çalışanları desteklemeli ve onlara yatırım yapmalı. Uluslararası boyutta ise rapor, küresel ortaklara yönelik tehditlerle mücadele edecek daha güçlü kuruluşların, daha fazla ve daha iyi kalkınma yardımlarının olması gerektiğini belirtmekte. Hem fakir ülkelere hem de fakir insanlara yeni fırsatlar yaratmasından dolayı ticaret engellerinin kaldırılması da çok önemli.

yan* reel işçi ücreti sadece yüzde 3 oranında artmış, buna mukabil medyan hanehalkı geliri 2000-2004 döneminde her yıl gerilemiştir.⁽²⁾ Yine 2000-2005 döneminde ABD’nde ücretlerin GSYİH içindeki payı yüzde 58.2’den yüzde 56.8’e gerilerken, karların GSYİH içindeki payı 2006 yılı ikinci çeyreğinde, hemen hemen tarihindeki en yüksek düzeye, yüzde 13.6’ya tırmanmıştır. Geçtiğimiz günlerde Akbank’ın yüzde 20 hissesini yaklaşık 3.1 milyar dolar karşılığı satın alan Citigroup şirketinden Ajay Kabur “plutonomy” –zenginler yönetimi-olarak tanımladığı ABD’nde nüfusun en zengin yüzde 20’sinin toplam tüketimin yüzde 60’ını, en fakir yüzde 20’sinin ise sadece yüzde 3’ünü gerçekleştirdiği hususuna işaret ederek, konut fiyatlarında meydana gelecek bir gerilemenin, varlıklarının görece olarak daha küçük bölümünü gayrimenkula yatıran zenginleri değil, daha çok orta hallileri olumsuz yönde etkileyeceği tahmininde bulunuyor.⁽³⁾

Başta Almanya ve İngiltere olmak üzere diğer gelişmiş batı ülkelerinde de küreselleşmenin orta sınıf üzerindeki etkisi farklı değil. Almanya’da son birkaç yıllık dönemde bir çok sektörde reel ücret düzeyleri gerilemiş bulunuyor ve bazı işkollarında işçiler aynı ücret için daha uzun süre çalışıyorlar. Almanya’da temeli Bismarck tarafından atılmış olan refah devleti artık çatırıyor. Belirli süreli iş akdiyle taşeron işçi şirketleri tarafından

düşük ücret düzeyi ile istihdam edilip şirketlere kiralanen işçilerin toplam işgücü içindeki payı 1985 yılında yüzde 3.2 iken bu oran geçtiğimiz yıl yüzde 14’e yükselmiş bulunuyor. 15-30 yaş grubunda bu şekilde belirli süreli iş akdiyle çalışanların oranı toplam iş sayısı bazında yüzde 42’ye ulaşmış durumda. İngiltere’de de gelişmeler daha farklı değil. Bu ülkede geçen yıl şirket karları, kayıtların tutulmaya başlandığı 1965 yılından buyana en yüksek düzeyine çıkarken, medyan işçi ücreti reel anlamda yüzde 0.4 oranında gerilemiş bulunuyor. Fransa’da ise sendikalar eski güçlerini ve üyelerinin haklarını korumak uğruna sokakları savaş alanına çeviren uğraşlar veriyorlar.

Bu gelişmeler karşısında batılı işçi sendikalarının işçi haklarını ve sendikal güçlerini korumak için bir araya gelmeleri şaşırtıcı değil. Nitekim 154 ülkeden 168 milyon işçiyi temsil eden sendikalar içinde bulunduğumuz küreselleşme çağında işçi haklarını savunmak, gelir ve servetin işçi kesiminden sermayedarlara akışını önlemek ve sendika üye sayısında gözlemlenmekte olan gerilemeyi önlemek üzere alınabilecek önlemleri görüşmek ve bir arada hareket etmek üzere 1 Kasım 2006 tarihinde Viyana’da bir araya geldiler ve Uluslar arası Sendikalar Konfederasyonu’nun kuruluş kongresini gerçekleştirdiler.⁽²⁾

İki büyük krizin yaşandığı ve ardından küreselleşmenin etkilerinin derinden hissedildiği 1997 2006

döneminde 1997=100 bazına göre, üretkenlik 2006 yılının 2 nci üç aylık dönemi itibariyle 166.2’ye yükselirken dolar bazında reel ücretin (doların değer kazanmasına rağmen) 102.5’te kalması ülkemizde de benzer bir sürecin işlemekte olduğunu göstermektedir. Kayıt dışı ekonominin büyüklüğü ve bu kesimde insanların bir sosyal güvence sistemine kayıt ettirilmeksizin düşük ücretle çalışmaya razı olmalarının altında yatan önemli bir neden de, küreselleşme ile yerli imalat sanayiinin karşı karşıya kaldığı yoğun uluslararası rekabettir.

Şüphesiz yukarıda sıralanan ve görece olarak yüksek sermaye stokuna sahip olan ülkelerdeki şirketleri olumlu yönde, buna mukabil işgücünü olumsuz yönde etkileyen gelişmelerin teorik açıklaması açık ve basittir. Daha önceleri bu ülkelerdeki işgücü bu bol sermaye stoku üzerinde monopol gücüne sahipti ve gelişmekte olan ülkelerdeki işgücüne göre çok daha yüksek bir verimlilikle çalışıyordu. Ancak küreselleşme ile beraber ticaret önündeki engellerin kaldırılması ve firmalar için aramal ve hizmetlerin dışardan tedariki ile yeni pazarlara açılma imkanının doğması ve sermaye ihracı suretiyle gelişmekte olan ülkelerdeki ucuz işgücünün kullanımı, şirket karlarını arttırırken, öte yanda batılı işgücünün sermaye stoku üzerindeki tekel gücünü de kırdı.

Harvard Üniversitesi emek ekonomisi uzmanı Richard Freeman tarafından yapılan bir çalışmanın so-

nuçlarına göre küreselleşme sonucu Çin, Hindistan ve eski Sovyet Bloku ülkelerinin devreye girmesiyle piyasa ekonomilerindeki işgücü sayısı yaklaşık iki katı artış göstererek 1.46 milyardan 2.93 milyara çıkmıştır.⁽⁴⁾ Buna karşılık bu ülkelerin devreye girmesi ile varolan sermaye stokunda çok az bir artış meydana gelmiştir. Yine iktisat teorisi öğretisi doğrultusunda, sermaye bu şekilde daha fazla işgücü ile çalışma olanağı bulduğu için sermaye verimliliği ve sermayedar karları artacak buna mukabil birim işgücü başına daha az sermaye malı ile çalışma durumunda kalacak olan işgücünün verimliliği ve işçi ücretleri düşecektir. Bu gelişme sadece başlangıçta sanıldığı

gibi mavi yakalı fabrika işçilerini değil, aynı zamanda, iletişim sektöründeki baş döndürücü gelişme ve iletişim maliyetlerinin düşmesiyle hizmetlerin dışardan tedariki –outsourcing- olanağını yaratmış ve gelişmiş hatta gelişmekte olan ülkelerdeki beyaz yakalı masabaşı çalışanlarının da istihdam ve gelir durumlarının sarsılması sonucunu doğurmuştur.

Küreselleşme süreci batılı gelişmiş ülkelerde orta gelir grubunu oluşturan işçi sınıfının görece refah durumunu olumsuz yönde etkilerken Çin ve Hindistan gibi ülkelerde orta katmanda bulunan ülke vatandaşlarının gelirlerinin belirgin şekilde yükselmesini, daha az fakir olmalarını ve sosyal ve ekonomik özgürlüklerden daha çok istifade etmelerini sağlamıştır.

Ancak örneğin Çin’de 1978 yılı sonrası başlayan bu toplumsal değişim sürecinde, daha önce vatandaşlara beşikten mezara kadar sağlanan ve sağlık yardımı, eğitim ve emeklilik geliri olanakları sağlayan sosyal güvenlik sistemi de önemli ölçüde etkisini yitirmiştir. Bu gelişme ülkenin doğal kaynaklarına ve çevreye büyük zarar vermiş ve zenginle fakir arasındaki uçurumu büyütülmüştür.

Bugün hernekadar Çin Hükümeti

kendi sistemini “sosyalist” olarak tanımlasa ve ekonomik faaliyetlerde büyük bir rol oynasa da günümüzde geline ekonomik ve sosyal yapı, gizlisi saklısı olmayan bir çeşit kapitalizme benzemektedir.

Küreselleşme sürecinde yüz milyonlarca kişinin refah durumunda meydana gelen iyileşmeye rağmen bugün Çin’deki gelir adaletsizliği, ABD’nde olduğundan daha yüksektir. Aşağıda verilen ve gelir adaletsizliğinin ölçümünde kullanılan başlıca gösterge olan Gini Katsayısı değerleri Çin’de gelir adaletsizliğinin gerçekten yüksek olduğu konusunda açık bir fikir vermektedir.⁽⁵⁾

Bu nedenle sosyal adaletsizlik ve bunun toplumda doğurduğu ciddi gerilimler Çin’de yönetimin halen üzerinde çalıştığı en önemli gündem maddesini oluşturmaktadır.

Sonuç olarak şu husus ifade edilebilir. Küreselleşme süreci ile küresel sermaye daha fazla işgücü ile çalışma fırsatı yakaladığı için sermaye mallarının verimliliği artacak ve birim işgücü, işgücü sayısındaki artışın bir sonucu olarak, daha az sermaye malı ile çalışmak durumunda kalacağı için marjinal verimliliği ve ücret düzeyi düşecek ve sermayedarların artı değeri yükselme eğilimi gösterecektir.

Gini Katsayısı*

Çin	44.7
ABD	40.8
Vietnam	37.0
İngiltere	36.0
Fransa	32.7
Hindistan	32.5
Japonya	24.5

* Kaynak. Dünya Bankası (hanehalkı araştırmalarında kullanılan yöntem ve elde edilen veriler farklılık gösterdiğinden verilen gelir dağılımı sonuçları tam anlamıyla kıyaslanabilir olmayabilir, veriler 1993 ve 2002 yılları arasında yapılan gözlemlere dayanmaktadır.)

(1) The Wall Street Journal, 15 Kasım 2006, S.14.

* Bir istatistik veri topluluğunda ilgili parametre için, değerlerin yarısının aşağıda, yarısının yukarıda yer aldığı ortadaki birime ait değer.

(2) Financial Times, 2 Kasım 2006, S. 9.

(3) The Economist, 18-24 Kasım 2006, S. 74.

(4) Financial Times, 14-15 Ekim 2006, S. W2,

(5) The Wall Street Journal, 18 Aralık 2006, S. 9.

IMF'e derecelendirme rolü

Dünyada ekonomik istikrarı gütmeye amacı güden Uluslararası Para Fonu (IMF), yeni bir değişim sürecine giriyor. Gelişmiş ülkelerin hiç başvurmadığı, gelişmekte olan ülkelerin ise artık uzak durdukları, IMF ekonomik danışmanlık yapan bir kuruluş görünümüne sahip oldu.

En saygın müşterisi Türkiye olan IMF, yeni bir görünüm sergilemeye başladı. Klasik anlamda IMF başvuru olmaması ve kredi ilişkisine girilmemesi kurumu yeni arayışlara itti. Orhan Çörtük tarafından yapılan Türkiye – IMF İlişkileri ve ilişkilerin hesap bazında işleyişi konulu uzmanlık yeterlilik tezi, Uluslararası Para Fonunu irdeleyerek yeni özelliğine vurgu yapıyor.

Çörtük'ün saptamaları şöyle; IMF, günümüzde üye ülkelerinin kısa süreli finansman ihtiyaçlarını karşılayıp, ödemeler dengesi açıklarını kapatarak, dünyadaki ekonomik istikrarı tesis etmek amacını gütmektedir. IMF'yi diğer uluslararası finans kuruluşlarından ayıran te-

mel özellik ise; finansman kolaylığı sağlayacağı ülkelerin uygulayacakları ekonomik programı da belirlemesidir.

Genel olarak monetarist görüşe uygun olarak hazırlanan bu programlar ise genellikle ülkelerin yapısal sorunlarını göz ardı etmesi sebebi ile sık sık eleştirilirler. IMF'ye üye olan bir çok ülke farklı zamanlarda ve farklı şekillerde bu kuruluşun istikrar programları ve kaynaklarından yararlanmışlardır.

Günümüzde ise IMF, temelde az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere mali yardım ve ekonomik danışmanlık yapan bir kuruluş görünümündedir. Bunun temelinde ya-

tan neden, gelişmiş ülkelerin ödemeler dengesi sorunlarının çözümünü IMF dışında aramaya yönelmelerinden kaynaklanmaktadır.

Kuruluşun ilk yıllarında karşılaştıkları ödemeler dengesi sorunlarını IMF'ye getirip, IMF desteğinden yararlanan gelişmiş ülkeler, zaman içinde kendi çözümlerini aramaya ve IMF'yi ikinci plana itmeye başlamışlardır. Bu yüzden gelişmiş ülkeler açısından ise IMF, neredeyse sadece bir uluslararası derecelendirme rolü üstlenmektedir. Örneğin söz konusu ülkeler, uluslararası ticari ilişkilerinde, gelişmekte olan ülkeleri IMF ile bir Stand-by anlaşması yapıp yapmadıklarına göre değerlendirebilmektedirler.

Ancak IMF'yi sadece bu kapsamda değerlendirmek yanlış olacaktır. Çünkü IMF bir anlamda uluslararası istikrarın bekçiliğini yaparak, yerel krizlerin dünya sathına yayılması ve derinleşmesini önleyen bir görünüm içerisindedir. Örneğin Asya ve Rusya krizlerinde IMF'nin verdiği destekler, tüm dünyayı sarsabilecek güçte olan bu krizlerin boyutlarını daraltmıştır. IMF'nin bu tavrının, krizle karşı karşıya kalmış sadece Rusya gibi gelişmekte olan bir ekonomi için değil, Rusya ile borç ya da ticaret ilişkisi içinde olan gelişmiş ülke ekonomileri için olan önemini de göz ardı etmemek gerekir. Nitekim, Rusya gibi büyük bir ekonominin krizde olması dünyadaki tüm dengeleri alt üst edecek boyutta bir değişime yol açabilecektir.

Türkiye de bir çok kez IMF ile anlaşmaya gitmiştir. Bütçe açığı, enflasyon ve ödemeler dengesi sorunları gibi yapısal ekonomik sorunları nedeniyle krizlere her zaman açık olan Türkiye, IMF desteği haricinde kredi bulma noktasında güçlü alternatiflere sahip değildir. Türkiye, halihazırda IMF'nin sağladığı mali imkanlardan en çok yararlanan ve en çok düzenlemeye giden üye ülkeler arasında bulunmaktadır. Özellikle Türkiye'nin AB sürecinde; ekonomisinin yularında sayılan sorunları kalıcı olarak çözmesi adına IMF ile daha yakın işbirliği kurması gerek-

tedir. Türkiye'nin her dönemde yanında IMF'yi bu kadar yakın bulması olumlu bir unsur olmakla beraber, ekonomik altyapısını güçlendirici önlemleri bir türlü alamaması bakımından ise oldukça düşündürücüdür. Peki IMF'nin desteğini yıllardır alan fakat sorunlarını çözemeyen bir ülke olarak suçlu kim? Popülist politikalar uğruna borç batağına batan siyasi iktidarlarmı yoksa yapısal sorunlar üzerine eğilmeyen anti popülist kısa dönemli istikrar programlarını dayatan IMF mi? Bu sorunun yanıtını salt IMF veya salt siyasi iktidarlarda şeklinde vermek yanlış olacaktır. Fakat bunun bir takım çalışması olduğunu düşünürsek, siyasi iktidarlardan, IMF'nin ve halkın biraz daha fazla özverili olması gerektiği sonucuna ulaşılabilir.

“IMF-Hükümet- Halk “ üçlüsü arasında bir konsensus sağlanırsa uygulamaya konacak programın başarı şansı çok daha yüksek olacaktır. Bu bağlamda Türkiye’de ekonomik ve siyasi reformlara hız verilmeli, vatandaş-devlet ilişkileri geliştirilmelidir. Ülke yönetiminde şeffaflaşma ile vatandaş-devlet arasında güvensizlik yaratan yolsuzlukların önüne geçilmeli ve güven ortamı tahsis edilmelidir.

Ekonomiyi iyileştirme adına yapılması gereken düzenlemeler Türkiye’nin uzun dönemde yerini getirmesi gereken bir zorunluluk durumundadır. Ancak kısa dönemde

Türkiye’nin içine girdiği zorluklarda IMF ile yakın ilişkilerinin muhafazası için, IMF’deki değişimleri yakından takip etmesi şarttır. Özellikle son dönemde IMF’nin geleceğini yeniden yapılandırma çalışmaları çerçevesinde, gelişen ülkelerin bu kuruluştaki ağırlıklarını artırması öne çıkmaktadır.

Gündeme gelen bu yeni düzenlemelerden yararlanarak oy oranlarını artıracak ülkelerin başında dünya ticaretine katkıları gün geçtikçe artan Çin, Hindistan, Rusya ve Türkiye gelmektedir. Türkiye’nin bu noktada oy gücünü artırıcı hesaplamaları benimsemesi ve bu konuda ısrarcı olması gerekmektedir.

Sonuç olarak IMF, uluslararası düzeyde üstlendiği koordinatör rolü ile varlığını gerekli kılan bir örgüttür. Koordinasyon görevini ifa ederken, tikanıklıkların ve sorunların olduğu ülkelerde devreye girerek çözüm için tavsiyelerde bulunması ise normal karşılanmalıdır. Bu tavsiyeleri ülkenin kendi yapısal özelliklerine uyumlu hale getirmek ve IMF’nin önerdiği uygulamaları müzakere ederek, en şeffaf ve anlaşılır şekilde halka açıklamak ise hükümetlerin görevidir. Eğer hükümetler, IMF ile birlikte ülkenin yapısına uygun bir istikrar programı oluşturup bu sürece halkı da dahil etmeyi başarır, programın uygulanması daha kolay, sonuçları daha tatminkar olacaktır.

Dünya Ekonomisi

OECD istikrarlı büyümenin devam edeceği görüşünde

Küresel ekonomiye ilişkin beklentiler ve tahminler, ortak kaygıların yanı sıra ortak beklentileri de netleştiriyor. 2007 yılında istikrarlı büyümenin devam etmesi ve petrol fiyatlarının sabit kalmasıyla enflasyonun seviyesini koruması bekleniyor.

OECD Baş Ekonomisti Jean-Philippe Cotis, Kolay bir yeniden dengeleme mümkün mü? Başlıklı çalışmasında küresel ekonomideki riskleri ve geleceğe ilişkin beklentileri analiz etti. Cotis'in çalışması şöyle; OECD bölgesi yakın zamana kadar, yükselen petrol ve mal fiyatlarına rağmen uzun süren bir enflasyonist olmayan büyüme sürecinin zevkini yaşıyordu. Bu olumlu eğilimin altını çizerek, temel OECD bölgelerinde etkin istihdam yaratmaya ek olarak hem fiyat istikrarı hem de kuvvetli artan karlar için sürekli ücret ılımlılığı sağlanmıştı. Fakat bu pürüzsüz performans bir şekilde yakın zamanda bozuldu.

ABD'de Emlak inşaatındaki uzun

bir yükselmenin ardından, iskan yatırımları hızlı bir biçimde düşerken, enflasyonist baskıların ve işgücü piyasasındaki tansiyonunun işaretleri arttı. Ancak, genel olarak tüm OECD alanına bakıldığında, aşırı ısınma için hala çok az işaret var. Yüzyılın sonundaki talep baskılarının daha kuvvetli olduğu önceki konjonktürel zirve noktalarına karşın, toplam arz-talep geniş bir biçimde denk. ABD ve Japonya'da toplam talep belki bir bakıma eğilimlerin üstünde iken, euro alanında önemli bir talep zayıflığı devam etmekte.

Dünya ekonomisinin büyük bir yavaşlamadan daha fazla karşı karşıya olduğu şey, OECD alanları karşısında büyümenin yeniden denge lenmesidir. Aslında, son gelişmeler

ABD ve Japonya'da yavaşlamakta olan ve Avrupa'da hız kazanan canlılık ile birlikte konjonktürel farklılıklarda bir gevşemeye işaret etmekte. İleriye bakıldığında, ABD ile Japonya'da ilk aşırı talebin görünüşteki ılımlı düzeyinin ne olduğu belirtildiğinde, bu ülkelerdeki yavaşlama tamamen kontrol altında kalmalı. Euro bölgesinde, en son veriler ile iş dünyası ve tüketici güveni, sağlam bir artışın uygulamaya koyulabileceğini ileri sürmekte. Buna ek olarak, büyüme Çin, Hindistan, Rusya ve diğer yükselen ekonomilerde yüksek düzeyde kalmalı. Bir bütün olarak ele alındığında, son zamanlarda canlılıkta gerçekleşen aşırı yavaşlamayı takiben, ABD'nin büyümesi 2007 boyunca kademeli olarak potansiyele dönecekken, Japonya ve Euro

Bölgesi, gelecek iki yıl boyunca trendlerin biraz üzerinde büyüyecek.

İlk aşamasında, büyümenin yeniden dengelenmesi, OECD alanında 2007’de ılımlı ve kısa ömürlü bir zayıflamayı önleyecek kadar güçlü olmayacak. Aslında, Almanya ve İtalya’daki gerekli mali konsolidasyonu içeren çok çeşitli faktörler, yeniden hız kazanmadan önce gelecek yıl euro bölgesi üzerine yüklenecek.

ABD’de tahmini “yumuşak iniş”, tarihin kendisini tekrar etmeyeceğini vurgulamakta. 2000 yılında, toplam talep canlılıkta güçlü bir düşüş ayarlaması çağrısında bulunurken, potansiyel arzı büyük ölçüde aştı.

Bugün, aşırı ısınma derecesi, aşamalı olarak düşmesi gereken ABD iş gücü piyasalarındaki bazı gerilimlere rağmen halen ılımlı gözükmemekte. Gerçekten, geçen yaz boyunca tanık olunan çekirdek enflasyondaki artış, bugün bir kısmı rezerve olan petrol ve gaz fiyatlarında geçmişte yaşanan artışlara oldukça minnettar. Yüksek enerji yoğunluğu nedeniyle, Amerikan ekonomisi, OECD ortalamasından daha güçlü bir dış enflasyon şokuna tabi olmuştur ve bu şok hem genel hem de çekirdek enflasyonda kendini göstermiştir. Petrol fiyatlarının şimdiki düzeylerinde

bir stabilizasyon varsayıldığında, ılımlı bir ekonomik yavaşlama ABD’de fiyat istikrarının kademeli olarak korunması için yeterli olabilir.

Japonya’da fiyat istikrarına dönüş, beklendiğinden daha uzun ve daha az garanti bir süreç tecrübe ediyor. GSYİH deflatörlerine ile yiyecek ve enerji hariç tutularak tüketici fiyatları enflasyonuna bakıldığında, deflasyon henüz bitmemiştir. No-

minal ücret artışının pozitif bölgelerde sadece 18 ay sonra iyice azalması riski bir dereceye kadar endişe vericidir. Güçlü karlılık ve ihracat piyasalarının Japonya’daki büyümeyi desteklemeyi sürdürecektir olmasına rağmen, bu büyüme en azından hane halkı harcamasının ılımlı desteğine de dayanmaktadır.

Euro bölgesinde, bir dizi yanlış başlangıcın ardından en sonunda canlanma başlamıştır. Petrol fiyatlarındaki son düşüş genel enflasyonunun yüzde 2 eşliğinin altına geri döndürdü ve büyümeyi de be-

raberinde getirdi. 2007’nin başlarında euro bölgesinde yumuşak bir stagflasyon şokunu bildirmesi gereken Almanya’da yapılacak olan KDV artışına rağmen, gelecek iki yıl için yazılan senaryolardan bir tanesi bir şekilde potansiyelin üstünde gerçekleşecek olan istikrarlı büyüme ve ılımlı enflasyondur.

Fakat OECD’deki sürdürülebilir büyüme hem toplam arz-talep arasındaki dengeyi desteklemekte

hem de cari işlem dengesizlikleri tarafından etkilenmekte.

Açıkçası, fiyat ve ürün istikrarını sağlamak makro ekonomik politikaların ilk olarak toplam arz-talep dengesini kurmasını gerektirmektedir. Fakat bu amaçla yönelik politikalar,

sürdürülebilir olmayan cari işlem dengesizliklerini meydana getirdiğinde kendi limitlerine ulaşmakta. Bu on yıl boyunca toplam arz-talebi dengelemek amacıyla, ABD politikasının, kısmen Avrupa ve Japonya’daki yurtiçi talepten kaynaklanan zayıflamakta olan dış talebi ülkede talebin güçlendirilmesi ile dengelemesi gerekmektedir. Genişleyici bir mali durumun yanında, denkleştirici bir para politikası yurtiçi talebi destekledi ve mal fiyatları ile sermaye mevcudu, emlak piyasalarında güçlü bir aktarım kanalıdır. Bu emlak kanalı, 2001 durgunluğun sonrasında hem ürün

stabilizasyonuna hem de ABD'nin cari işlem açığının kötüleşmesine güçlü bir biçimde katkıda bulundu. Bunun tersine, bugün hem içte hem dışta önemli bir yeniden dengeleme rolü oynamakta. Sakin bir emlak piyasası bu nedenle kaçınılmaz bir kaygı nedeni olmamalı.

Emlak piyasalarının son yıllarda ekonomik faaliyeti desteklemekte önemli bir rol oynamasına rağmen, fiyatlar bugün, en azından OECD tahminlerine göre, belli ülkelerde (özellikle ABD, Danimarka, Fransa ve İspanya) sürdürülebilir olmayan bir biçimde yüksek seviyelere ulaştı. Fiyat düzeltmeleri yapılmaya başlandığında, emlak piyasaları böylece, ekonominin genel anlamda güçlü bir biçimde aşırı ısınmasına ve makro ekonomik politikaların biraz sınırlandırılmasına rağmen, ekonomik genişleme hızını azaltabilir.

Belirli sınırlara rağmen, böyle düzeltmeler kaygı nedeni olmamalı. Ancak, tarih sert emlak düzeltmelerinin kapsanmasının zor olabileceğini ileri sürebilir. Bu durum özellikle başlangıç noktası olarak ekonominin hem aşırı geniş finansal piyasalar hem de aşırı ısınmış ürün piyasaları ile birlikte işlemez durumda olduğunda söz konusu.

Bugün, daha pürüzsüz bir düzenlemenin ABD ekonomisi için gelecekte var olabileceği belirtildiğinde, konu bu değildir. Son Avusturya ve İngiltere deneyimleri esnek

ekonomiler için inişlerin pürüzsüz olabileceğini ileri sürmekte.

Bu bağlamda, "OECD Ekonomik Görünüm" raporunda da belirtildiği gibi bazı ülkelerdeki hane halkları emlak piyasalarının kötüye girmesinin sonuçları ile başa çıkmaya iyice hazırlıklı görünmekte. Bazı düşük gelirli hane halkının aşırı gerilebilmesine rağmen, hane halkı bilançoları genellikle sağlam ve borç servisi yükleri halen ılımlı.

ABD ekonomisini şimdiden etkileyen ve başka yerlerde gerçekleşme riski olan emlak rüzgarları ile beraber bunların geride bırakıldığı yerlerde yurt içi ve hane halkı harcamaları tamamen gözden geçirilmesi halinde bu durum dünya ekonomisine yardımcı olacaktır. Bu meydana okuyuş Almanya ve Japonya gibi ekonomilerde kademeli olarak karşılanabilir, fakat hane halkı harcamaları bir derece kırılğan kalıyor ve bu ülkelerin cari işlem fazlaları 2008 ile birlikte GSYİH'nın yüzde 5 artış ile ilerlemeyi sürdürecektir.

Öngörüler ayrıca Çin'in cari işlem fazlası artışının yavaşlayacağını göstermekte. Bu eğilimlerin karşı tarafında enerji fiyatlarındaki son zamanlardaki düşüşe kısmen neden olsa da ABD'nin cari işlem dengesizliğinin kötüye gidişi duracak.

Böylesi bir zemine rağmen, merkez bankaları çeşitli zorlukla karşı karşıyadır. ABD'de enflasyonun

tekrardan yüzde 2 seviyesine gelmesi bir süre için mevcut kısıtlayıcı durumun devam ettirilmesini gerektirebilir. Euro bölgesinde, ekonomik canlanmanın sağlanması beklenirken enflasyon baskısı riskine karşı bir sigorta olarak bir para kısıtlaması önlemine gidilmesi haklı gösterilebilir. Japonya'da daha sıkı bir para politikası sonunda gerçekleştirilecek deflasyondan tam bir deneyimle çıkana kadar beklemeli.

Büyük OECD ülkelerinde, mali ve yapısal reformlar hakkında yeterli kadar şey yapılmamış durumda. Hükümetler geçmişte olduğundan daha az vergi gelirlerindeki fazlaları harcamama eğilimi gösterse de Almanya istisna olmak üzere genellikle ciddi açıkları azaltan genel ekonomideki iyi durumun avantajlarını kullanmamaktadır. Bunun yanında sosyal güvenlik, sağlık sistemi, işgücü piyasası reformları politika gündeminde yüksek bir önceliğe sahipmiş gibi gözüküyor ve korumacı baskılar zirve yapıyor gibi görünüyor.

İdealde, OECD ülkeleri, sonunda daha denk mali koşullara ve daha güçlü yatırıma sebep olacak sağlam mali konsolidasyon ve yapısal reformların bulunduğu büyüme merkezli politikalar araştırarak. Ancak, en iyi uygulamalar örneklerinin elde edilmesi hala uzakta gözüküyor.

2006 enflasyonu

TÜFE: 9,65 ÜFE:11,58

Aralık ayında Üretici Fiyatları Genel Endeksinde bir önceki aya göre yüzde -0,12 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 11,58, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 11,58 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 9,34 artış gerçekleştirdi. Aylık değişim tarım sektöründe yüzde -1,07, sanayi sektöründe yüzde 0,10 olarak gerçekleşti. En yüksek aylık artış yüzde 2,20 ile kok kömürü, refine edilmiş petrol ürünlerinde yaşandı.

Aralık ayında Tüketici Fiyatları Genel Endeksi bir önceki aya göre yüzde 0,23, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 9,65, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 9,65 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 9,60 artış gerçekleştirdi. Yıllık bazda TÜFE'nin en çok arttığı harcama grubu konut oldu. Ana harcama grupları itibarıyla en yüksek artış yüzde 1,20 ile eğlence ve kültür grubunda gerçekleşti. Endekste kapsanan 442 maddeden 232'nin fiyatı arttı.

ÜFE	ARALIK 2006 (2003=100)	ARALIK 2005 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	-0,12	-0,04
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	11,58	2,66
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	11,58	2,66
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	9,34	5,89

TÜFE	ARALIK 2006 (2003=100)	ARALIK 2005 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,23	0,42
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	9,65	7,72
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	9,65	7,72
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	9,60	8,18

		2006											
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE	Bir önceki aya göre değişim	1,96	0,26	0,25	1,94	2,77	4,02	0,86	-0,75	-0,23	0,45	- 0,29	-0,12
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	1,96	2,22	2,48	4,46	7,36	11,68	12,64	11,80	11,54	12,04	11,72	11,58
TÜFE	Bir önceki aya göre değişim	0,75	0,22	0,27	1,34	1,88	0,34	0,85	-0,44	1,29	1,27	1,29	0,23
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	0,75	0,97	1,25	2,60	4,53	4,88	5,76	5,30	6,55	8,01	9,40	9,65

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelirleri Kümülatif Gerçekleşmeleri	Ocak - Kasım (Milyon YTL)			2006 Yılı Bütçe Hedefi
	2005 Konsolide Bütçe	2006 Merkezi Bütçe	Artış (yüzde)	
Gelirler	121.259	157.764	23.1	160.326
Genel Bütçe Gelirleri	119.245	153.438	22.2	156.214
Vergi Gelirleri	96.687	125.952	23.2	132.199
Gelir, Kar ve Ser. Kazanç üzerinden Alınan Vergiler	28.072	37.116	24.3	38.982
Gelir Vergisi	18.307	26.148	29.9	26.090
Gelir Vergisi Tevkifatı	16.317	23.582	30.8	
Kurumlar Vergisi	9.765	10.968	10.9	12.892
KVK Göre Alınan Geçici Vergi	9.429	10.256	8.06	
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	1.687	3.010	43.9	3.141
Motorlu Taşıtlar Vergisi	2.194	2.899	24.3	3.042
Dahilde Mal ve Hizmetlerden Alınan Vergiler	45.266	54.519	16.9	59.407
Dahilde Alınan KDV	11.172	14.839	24.7	16.337
Özel Tüketim Vergisi	28.889	33.632	14.1	37.276
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergileri	1.616	2.409	32.9	1.806
Dış Ticaretten Alınan Vergiler	17.262	24.874	30.6	24.253
İthalde Alınan KDV	15.979	22.396	28.6	22.398
Vergi Dışı Gelirler	20.089	24.447	17.8	21.372
Harcamalar	126.705	157.701	19.6	174.322

EKONOMİK VERİLER

	2005	2004	2003	2002	2001	2000
GSMH (Cari fiyatlarla Trilyon TL)	486.401	428.932	356.681	275.032	176.484	125.596
GSMH (milyon/dolar)	360.876	299.475	239.235	179.898	145.693	200.002
GSMH (Değişim Hızı 1987 fiyatlarıyla %)	7,6	9,9	5,9	7,9	-9,5	6,3
Kişi başına GSMH (ABD Doları)	5.008	4.172	3.383	2.598	2.123	2.965
Üretim Endeksi	130,1	123,4	112,4	103,3	94,4	103,4
Toplam İhracat (milyon/dolar)	73.122	63.167	47.253	36.059	31.334	27.775
Toplam ithalat (milyon/dolar)	116.048	97.540	-22.087	51.584	41.399	54.503
Dış Ticaret Dengesi (milyon/dolar)	-42.926	-34.373	69.340	-15.495	-10.065	-26.728
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı %	63,0	64,8	68,1	69,9	75,7	51,0
İşsizlik Oranı (%)	10,3	10,3	10,5	10,6	8,5	6,6
Kamu Net Borç Stoku (milyon/dolar)	267.330	272.161	251.106	216.037	159.752	71.688
İç Borç Stoku (milyon YTL)	254.330	233.864	201.319	154.798	125.458	54.152
Dış Borç Stoku (milyon/dolar)	91.860	98.182	96.094	102.499	64.303	31.549
Konsolide Bütçe Borç Stoku (milyar/dolar)	246,9	235,8	202,6	148,5	123,6	94,7
Cari İşlemler Dengesi (milyon/dolar)	-22.852	-15.604	-6.808	-1.789	3.390	-9.819

	2006		2005		2004
(Bin YTL)	8 Aralık	1 Aralık	30 Aralık	9 Aralık	31 Aralık
Emisyon	22.794.760	22.591.105	19.612.019	19.042.233	13.465.237
Para Arzı					
- M1	40.564.383	42.926.475	41.758.872	37.088.212	29.469.070
- M2	179.733.993	180.602.908	153.146.146	148.769.039	109.344.449
- M3	192.724.873	192.551.994	164.443.074	163.024.163	116.597.637
Yurtiçi Kaynaklı YTL Mevduat	166.350.822	167.590.565	145.191.416	138.682.139	103.240.239
- Vadeli Tasarruf	117.203.259	116.167.841	91.839.161	92.620.119	66.705.794
- Vadesiz Tasarruf	10.779.465	13.170.560	11.509.544	9.793.626	8.348.626
- Vadeli Ticari	21.966.351	21.508.592	19.548.113	19.060.708	13.169.585
- Vadesiz Ticari	7.927.476	8.214.585	11.972.114	9.057.212	8.671.897
- Resmi Mevduat	8.474.271	8.528.987	10.322.484	8.150.474	6.344.337
Kredi Stoku	172.502.254	172.765.109	126.491.125	120.582.001	82.514.275
- Tüm Banka Kredileri	172.502.254	172.765.109	126.491.125	120.582.001	82.211.975
- M.B. Kredileri	0	0	0	0	302.300
Bank. El. Tah. ve Bono	141.651.612	142.253.517	130.632.109	133.114.006	113.944.740

Mevzuat Değişiklikleri

- 05 Aralık 2006** - Bankalarda Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Gerçekleştirilecek Bilgi Sistemleri Denetimi-ne ilişkin Rapor Formatı Hakkında Tebliğ
- 08 Aralık 2006** - 2006/11202 4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa Ekli (I) Sayılı Listede Yer Alan Mallarda Uygulanan Özel Tüketim Vergisine İlişkin Karar
- 2006/11203 Dahilde İşleme Rejimi Kararında Değişiklik Yapılması Hakkında Karar
- 2006/11239 Emniyet Genel Müdürlüğüne Bağlı Her Derece ve Türdeki Eğitim ve Öğretim Kurumları ile Hizmet İçi Eğitim, Kurs ve Seminerlerde Ücretle Okutulacak Ders Saatlerinin Sayısı, Ders Görevi Alacakların Nitelikleri ve Diğer Hususların Tespitine İlişkin Karar
- 2006/11248 Ulusal Tarım Stratejisi Doğrultusunda Tarımsal Destek Ödemelerine ve Sürdürülebilir Çiftçi Kayıt Sisteminin Geliştirilmesine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar
- Yurt Dışı Tebligat ve istinabe Taleplerinde Uyulması Gereken Usul ve Esaslara Dair Tebliğ
- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (No: 2006/20)
- 09 Aralık 2006** - Mevduat ve Kredi Faiz Oranları ve Katılma Hesapları Kar ve Zarara Katılmna Oranları İle Kredi İşlemlerinde Faiz dışında Sağlanacak Diğer Menfaatler Hakkında Tebliğ (Sayı : 2006/1)
- 16 Aralık 2006** - 5561 Sosyal Sigortalar Kanunu İle Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 19 Aralık 2006** - Değerli Kağıtlar Kanunu Genel Tebliği (Sayı : 2006-1)
- Piyasa Gözetimi ve Denetimi Faaliyetlerinde Çalışacak Denetim Elemanlarının Görevlendirilmesinde Esas Alınan Temel Kriterlere Dair Tebliğ (No: YİG/2006-8)
- Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- 20 Aralık 2006** - Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Tarife ve Talimatında Değişiklik Yapan Tarife ve Talimat
- Özel İletişim Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 2)
- Harçlar Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 52)
- Harçlar Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 53)
- Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 50)
- Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 259)
- Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 260)
- Motorlu Taşıtlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 28)
- Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 33)

- Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 47)
- Katma Değer Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 102)
- Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 38)
- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 364)
- 22 Aralık 2006** - Gelir Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 261)
- Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu Genel Tebliği (Sıra No:40)
- 23 Aralık 2006** - Gümrük Genel Tebliği Seri No: 2’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Muafiyetler) Seri No :12)
- 26 Aralık 2006** - Özel Tüketim Vergisi Genel Tebliği (Seri No:13)
- Katma Değer Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 103)
- Anonim ve Limited Şirketlerin Sermayelerini Yeni Asgari Miktarlara Yükseltme Sürelerinin Uzatılmasına İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: İç Ticaret 2006/1)
- Anayasa Mahkemesinin E:2006/111, K:2006/36 (Yürürlüğü Durdurma) Sayılı Kararı (31/5/2006 Tarihli ve 5510 Sayılı Kanun İle İlgili)
- 28 Aralık 2006** - Asgari Ücret Tespit Komisyonu Kararı (No: 2006/1)
- 29 Aralık 2006** - 2006/11441 İthalatta Korunma Önlemi Uygulamasına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar
- 2006/11449 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinde Yer Alan Tevkifat Nispetleri Hakkındaki 10/12/2003 Tarihli ve 2003/6577 Sayılı Kararnamenin Eki Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar
- 2006/11450 Hiçbir Geliri Olmadığını Belgeleyenlere, Emeklilere, Gazilere, Şehitlerin Dul ve Yetimlerine Ait Brüt 200 m2’yi Geçmeyen Tek Meskenin Bina Vergisi Oranının 2007 ve Müteakip Yıllar İçin Sıfıra İndirilmesine İlişkin Karar
- 2006/11462 8/1/2002 Tarihli ve 4736 Sayılı Kanunun 1 inci Maddesinin Birinci Fıkrası Hük-münden Muaf Tutulacakların Tespitine Dair Kararda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar
- Mükerrer** - 5565 2007 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu
- 5566 2005 Mali Yılı Kesinhesap Kanunu
- 5567 2005 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu
- 30 Aralık 2006** - 5569 Küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin Mali Sektöre olan Borçlarının Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun
- 2006-11447 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 15 inci ve 30 uncu Maddelerinde Yer Alan Bazı Tevkifat Nispetlerinin Belirlenmesine İlişkin Karar
- Milli Emlak Genel Tebliği (Sıra No: 308)
- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No:365)

Aralık 2006 Kronoloji

01 Aralık Filipinler’de meydana gelen tayfunda 400 kişi hayatını kaybetti.

02 Aralık ABD Dışişleri Bakanı Rece, Irak’ta hata yaptıklarını söyledi.

03 Aralık ABD’nin Irak işgalinin maliyetinin 350 milyar doların üstünde olduğu açıklandı.

04 Aralık Merkez Bankası Başkanı Yılmaz, tüketicici, şirketleri ve bankaları dövizle borçlanmamaları konusunda uyardı.

05 Aralık Fransa ile Almanya, Türkiye’yle müzakerelerin gözden geçirilmesi için 18 ile 24 ay arasında bir süre önerdi.

06 Aralık Danıştay 13. Dairesi yapılandırma hukuksuz diyerek Halkbank’ın satışını durdurdu.

07 Aralık Türkiye, bir limanı Rumlara koşulsuz açabileceğini ve Ercan Havaalanına uçuş başlaması halinde bir havaalanınında açma önerisi getirdi.

08 Aralık Başbakanın, Kıbrıs Planı hakkında Meclis’i, Cumhurbaşkanı ve Silahlı Kuvvetleri bilgilendirmediği ifade edildi.

09 Aralık İzmir’de, El Kaide’nin Türkiye sorumlusunun da yer aldığı 10 kişi yakalandı.

10 Aralık Yüz milyonlarca kişinin canlı izlediği Nobel Edebiyat ödülünü Orhan Pamuk aldı.

11 Aralık AB, Dışişleri Bakanları Komisyonu’nun önerilerini benimsedi. Sekiz müzakere başlığı açılmayacak.

12 Aralık Irak’ta Şii işçilerin beklediği meydana bomba yüklü araçlarla gerçekleştirilen saldırı sonucu 70 kişi öldü 220 kişi yaralandı.

13 Aralık Merkez Bankası Başkanı Yılmaz, 2007 yılı para ve kur politikasını düzenlediği basın toplantısıyla açıkladı.

14 Aralık Türkiye Bankalar Birliği Başkanı Özince, Türkiye’nin AB’ye muhtaç olmadığını söyledi.

15 Aralık Anayasa Muhkamesi, Sosyal Sigortalar Kanunu’nun 9 bin gün prim ödeme ve 58-60 yaşında emeklilik gibi bir çok maddesini, memurlar yönünden iptal etti.

16 Aralık İngiltere Başbakanı Blair, hukuken bir engel ol-

madığı takdirde KKTC’ye doğrudan uçuşları başlatabileceklerini söyledi.

17 Aralık Filistin’de Hamas ve El Fetih yandaşlarının çatışmaları genişleyerek devam ediyor.

18 Aralık Müzik dünyasının efsanevi ismi Ahmet Erteğin toprağa verildi.

19 Aralık Başbakan Erdoğan Birleşmiş Milletler Genel Kurulu’nda medeniyetler ittifakı konulu bir konuşma yaptı.

20 Aralık Maliye Bakanlığı çeşitli vergilere yüzde 7.8 yenden değerlendirme oranında artış yapan tebliğleri yayınladı.

21 Aralık Türkmenistan’ı 21 yıldır yöneten Türkmenbaşı öldü.

22 Aralık TÜSİAD seçimlerin zamanında yapılmasını istedi.

23 Aralık Petrol Ofisi A.Ş. 1.2 milyar YTL vergi kaçakçılığı haberlerinin gerçeği yansıtmadığını açıkladı.

24 Aralık Türkmenistan Devlet Başkanı Niyazov’un cenazesine 40’ı aşkın ülkeden temsilci katıldı. Başbakan Erdoğan ve 100 kişilik Türk heyetide cenazede yer aldı.

25 Aralık CHP Genel Başkanı Baykal’ın bütçe görüşmelerinde söylediği “Başörtüsü eşlerin ayıplarını örtmez” sözleri Meclis’i karıştırdı, AKP’liler kürsüye yürüdü.

26 Aralık Temyiz Mahkemesi, idam cezasına çarptırılan Saddam Hüseyin’in cezasını onadı. Irak’ın devrik lideri 30 gün içinde asılacak.

27 Aralık Türk F-16 savaş uçakları için açılan 800 milyon dolarlık ihaleyi, ABD’nin PKK Koordinatörü emekli Org. Ralston’ın yönetim Kurulu üyesi olduğu Lockheed Martin şirketi aldı.

28 Aralık Devlet Bakanı Kürşat Tüzmen, Türkiye’nin ihracatta 3 yıllık stratejik planını açıkladı. Plan 2009’da ihracatı 125 milyar dolara çıkarmayı öngörüyor.

29 Aralık Başbakan Erdoğan 2011 yılına kadar dış borç yükünden tamamen kurtulacağını açıkladı.

30 Aralık Irak’ın devrik lideri Saddam Hüseyin idam edildi. İdam görüntüleri kameraya kaydedilerek yayınlandı.

31 Aralık Türkiye İhracatçılar Meclisi 2006 yılı ihracatının 85 milyar dolar olduğunu açıkladı.